

Българските митници през 2020 г.

МИТНИЧЕСКА хроника

БЪЛГАРСКИТЕ МИТНИЦИ ПРЕЗ 2020 Г.

1 ВЪВЕДЕНИЕ

2 ПРИХОДИ ОТ АКЦИЗИ, ДДС ПРИ ВНОС И МИТА ПРЕЗ 2020 Г.

2 ПРИХОДИ ОТ АКЦИЗИ

4 ПРИХОДИ ОТ ДДС ПРИ ВНОС

6 ПРИХОДИ ОТ ВНОСНИ МИТА

6 ОБРАБОТКА НА ТОВАРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА И ПТРР

7 МИТНИЧЕСКИ, АКЦИЗЕН И ВАЛУТЕН КОНТРОЛ И ПРЕВЕНЦИЯ

7 БОРБА С НЕЗАКОННОТО ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА АКЦИЗНИ СТОКИ

9 ВАЛУТНИ НАРУШЕНИЯ И ПРАНЕ НА ПАРИ

10 БОРБА С ТРАФИКА НА НАРКОТИЦИ, ОРЪЖИЯ И ПРЕКУРСОРИ

12 ЗАКРИЛА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ

12 РЕНТГЕНОВ КОНТРОЛ

14 МИТНИЧЕСКИ ЛАБОРАТОРИИ

15 АКЦИЗНА ПОЛИТИКА

16 МИТНИЧЕСКА ПОЛИТИКА

18 Е-МИТНИЦИ

20 УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕНОСТТА

22 ИНТЕГРИТЕТ

23 ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ И ОБУЧЕНИЕ

24 МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

25 КОМУНИКАЦИЯ С БИЗНЕСА, ГРАЖДАНИТЕ И МЕДИИТЕ

Директор на Агенция „Митници“: Георги Костов

Издава: Агенция „Митници“, Списание „Митническа хроника“, година XXVIII, ISSN 0861-9921

Адрес: 1202 София, ул. „Г. С. Раковски” 47, тел.: (02) 9859 4210

www.customs.bg

Редактор: Вяра Генова, Катя Куцарова, Диана Маркова, Йордан Йочев

Снимки: Агенция „Митници“

Предпечат: Илиян Германов

Печат: „Ропринт” ЕАД

Броят е приключен редакционно на 26.01.2021 г.

През 2020 г. приходите от акцизи, ДДС при внос, мита и глоби, събрани от Агенция „Митници“, са в размер на 9 160.4 млн. лева, което превишава с 91.8 млн. лева (1.0%) планираното за годината. Макар заради Covid-19 кризата и влошената икономическа обстановка в международен план приходите да не успяват да достигнат нивата от 2019 г., сравнено с плана за 2020 г. ДДС от внос е преизпълнен с 2%, митата с 12%, а изпълнението на акцизите е на 99,9% от планираното.

През 2020 г. касовите постъпления от акциз са в размер на 5 444.5 млн. лева. Ограниченото потребление на стоки като моторни горива и алкохолни продукти през периода се отразява в структурата на приходите от акциз като спадат относителните дялове на горива и алкохол (вкл. бира) и съответно нараства делът на приходите от акциз от тютюневи изделия. Спрямо предходната година, приходите от акциз на тютюневи изделия отчитат ръст от 1.5%, като количествата на обложените с акциз цигари нарастват с 0.9%, средните ставки на акциза при цигарите - с 0.2%, а количествата тютюн за пушене - с 11.5% при запазване на акцизната ставка.

Постъпленията от ДДС при внос на стоки през 2020 г. са в размер на 3 497.2 млн. лева. Влияние върху тях оказва кризата, причинена от Covid-19, включваща спад в цените на някои от основните суровини на международните пазари, понижаване на курса на долара и ограничения обем внесени стоки. Не на последно място, след въвеждането на възможност за отложено начисляване на ДДС за 2020 г., ефектът от прилагането на този режим е „отложен“ ДДС при внос за 1 087.3 млн. лева.

През 2020 г. постъпленията от мита са 209.9 млн. лева. Ефект върху тях оказват намалението на количествата внесени стоки, обложени със ставка на митото, различна от 0%. В същото време се наблюдава положителна тенденция на нарастване с 1,6% на осреднената статистическа стойност на килограм внесена стока.

В условията на пандемия митническата администрация продължи да упражнява и контролните си функции, съвместно с органите на МВР и Прокуратурата, като специален акцент бе поставен върху „дизайнерските горива“, производството на спирт, както и борбата с тютюневите изделия, пренасяни в нарушение на ЗАДС. През годината бяха съставени 5567 акта за установяване на административни нарушения и са образувани 274 досъдебни производства.

Георги Костов,
Директор на Агенция „Митници“

ПРИХОДИ ОТ АКЦИЗИ, ДДС ПРИ ВНОС И МИТА ПРЕЗ 2020 Г.

Влошената икономическа среда през изминалата година, резултат основно от избухналата пандемия, доведе до спад на икономическата активност в страната и понижаване на частното потребление – фактори с определяща роля за динамиката на приходите, администрирани от Агенция „Митници“ (АМ).

През 2020 г. приходите от акцизи, ДДС при внос, мита и глоби[1], събрани от Агенция „Митници“, са в размер на 9 160.4 млн. лева. Събраната сума е с 827.8 млн. лева (8.3%) по-малко от приходите от акцизи, ДДС при внос, мита и глоби през 2019 г., но с 91.8 млн. лева (1.0%) над планираните за 2020 година.

Приходи	Януари – Декември 2019 г.	Годишен план 2020 г.	Изпълнение Януари – Декември 2020 г.	% на изпълнение на плана
ОБЩО:	**9 988.2**	**9 068.6**	**9 160.4**	**101.0**
ДДС при внос	4 263.0	3 427.2	3 497.2	102.0
Мита	230.9	187.4	209.9	112.0
Акциз	5 486.0	5 450.0	5 444.5	99.9
Глоби, санкции и лихви	8.0	4.0	7.6	190.4
Други приходи	0.4	-	1.1	-

Таблица 1. Приходи на Агенция „Митници“ за 2020 г (млн. лева)

ПРИХОДИ ОТ АКЦИЗ

През 2020 г. касовите постъпления от акциз са в размер на 5 444.5 млн. лева, което представлява 99.9% изпълнение на приходите от акциз, заложени в Закон за държавния бюджет на Република България за 2020 година. Събраната сума е с 41.5 млн. лева (0.8%) под приходите за 2019 г. и с 5.5 млн. лева (0.1%) под планираните за 2020 година.

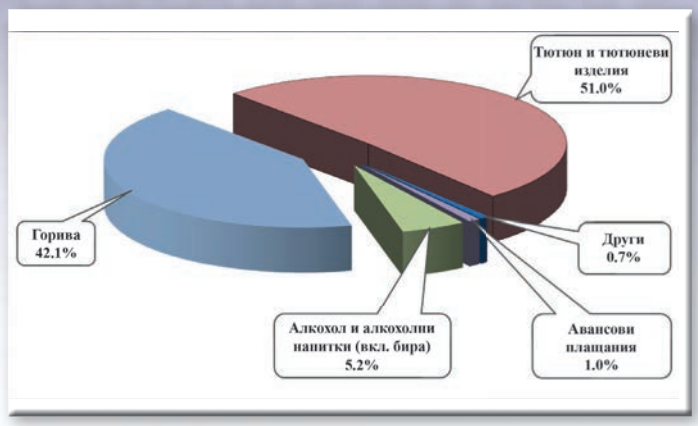
Във връзка с прилагането на схема за държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство“ допълнително през 2020 г. на Министерство на земеделието, храните и горите е преведена сума в размер на 84.0 млн. лева.

99.8% от приходите от акциз през 2020 г. са формирани от сделки в страната и 0.2% от внос, при съответно 99.9% и 0.1% през 2019 година. Спрямо 2019 г. през 2020 г. спадат относителните дялове на приходите от акциз за горива (от 43.6% на 42.1%) и за алкохол, алкохолни напитки и бира (от 5.7% на 5.2%), а нараства делът на приходите от акциз за тютюн и тютюневи изделия (от 49.9% до 51.0%).

Графика 1. Приходи от акциз за периода 2011 г. – 2020 година (млн. лева)
Източник: Агенция „Митници”

[1] За изготвянето на анализа е използвана методика, основана на първични данни от подадени акцизни и митнически декларации, налични в информационните системи на АМ, както и на финансовите отчети за постъпленията в бюджета по видове приходи, събирани от АМ.

Графика 2. Структура на приходите от акцизи по групи стоки през 2020 година. Източник: Агенция „Митници"

Графика 3. Приходи от акциз по групи стоки за 2019 г. и 2020 година (млн. лева). Източник: Агенция „Митници"

Приходи от акцизи за горива

Касовите приходи от акциз за горива през 2020 г. са в размер на 2 289.2 млн. лева и отбелязват спад от 4.4% или 104.2 млн. лева в сравнение с 2019 година. Постъпленията от акциз за горива намаляват през 2020 г. като резултат от настъпилата икономическа криза (в национален и световен мащаб), вследствие на наложените ограничителни мерки поради разпространението на Covid-19. С най-голяма абсолютна стойност намаляват касовите приходи от газьол - 46.5 млн. лева, 2.7%. Следват приходите от акциз за бензин със спад от 32.1 млн. лева (7.0%), втечнен нефтен газ със спад от 14.9 млн. лева (10.3%) и керосин със спад от 12.5 млн. лева (74.3%).

► Газьол

Приходите от акциз за газьол формират основната част от приходите от горива (73.8% дял). Брутният размер на акциза за тази група през 2020 г. е 1 788.6 млн. лева, което е с 45.9 млн. лева (2.5%) по-малко спрямо 2019 година. Обложените с акциз, произведени и внесени количества газьол през 2020 г. са 2 776.1 млн. литра, с 2.8% (81.2 млн. литра) по-малко от количествата през предходната година. Отчита се и ръст (0.6%) на възстановения акциз за газьол, като през 2020 г. са възстановени 99.3 млн. лева при 98.8 млн. лева през 2019 година. Сумата на акциза за газьол, ефективно постъпила в държавния бюджет през 2020 г. (касово изпълнение), е 1 689.3 млн. лева, което е с 46.5 млн. лева (2.7%) под събраната през 2019 година.

► Керосин

Брутните приходи от акциз за керосин през 2020 г. са в размер на 119.7 млн. лева и намаляват с 39.3% (77.5 млн. лева) в сравнение с 2019 г., а размерът на възстановения акциз за керосин спада с 36.1% (115.3 млн. лева през 2020 г. при 180.4 млн. лева през 2019 г.). Предвид обстоятелството, че керосинът се използва основно за зареждане на въздухоплавателни средства и начисления акциз се възстановява, спадът на брутните приходи от акциз при тази акцизна стока е показателен за влиянието на пандемията върху сектор „Туризъм" и свързаното с него частно потребление.

► Бензин

Приходите от акциз за бензин представляват 18.7% от приходите от акцизи за горива. Произведените и внесени количества бензин, за които е заплатен акциз през разглеждания период, са 629.1 млн. литра, което представлява спад от 8.3%. Ефективно постъпилите суми от акциз за бензин през 2020 г. са в размер на 428.1 млн. лева, 32.1 млн. лева (7.0%) под събраните през 2019 година.

► Втечнен нефтен газ

Приходите от акциз за втечнен нефтен газ формират 5.7% от приходите от акцизи за горива през 2020 година. Внесеният акциз през календарната година е в размер на 130.4 млн. лева, като се отчита спад от 10.3% спрямо 2019 година. Произведените и внесени количества втечнен нефтен газ намаляват също с 10.3%.

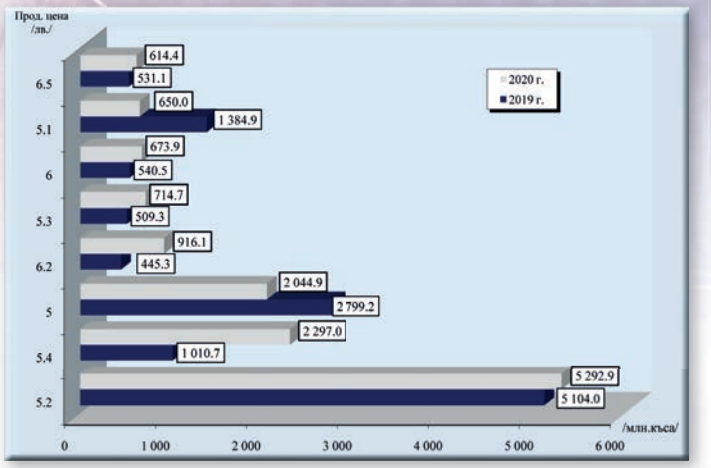
► Природен газ

Приходите от акциз за природен газ през 2020 г. са в размер на 28.6 млн. лв., с 1.0 млн. лева (3.2%) по-малко от събраните през 2019 година. Количествата природен газ, освободени за потребление на територията на страната през изминалата 2020 г., възлизат на 122.8 млн. гигаджаула, което е с 0.8% по-малко спрямо 2019 година. При този енергиен продукт, освен общото намаляване на потребените количества, принос за спада на приходите има и намаленият дял на количествата природен газ, използвани (и съответно обложени с акциз) за моторно гориво.

Приходи от акцизи за тютюн и тютюневи изделия

Приходите от акциз за тютюн и тютюневи изделия през 2020 г. възлизат на 2 777.6 млн. лева и формират 51.0% от общите приходи от акцизи. През 2020 г. се отчита ръст от 1.5% (42.1 млн. лева) спрямо 2019 година. Количествата на обложените с акциз цигари нарастват с 0.9% (от 14 632.8 млн. къса за 2019 г. на 14 770.2 млн. къса за 2020 г.). Средните ставки на акциза при цигарите са съответно 178.5 лева/1000 къса за 2019 г. и 178.8 лева/1000 къса за 2020 г. (ръст от 0.2%).

Най-търсените ценови категории цигари през 2020 г. са тези с продажна цена 5.20 лв., 5.40 лв. и 5.00 лв., а след тях са 6.20 лв. и 5.30 лева. През 2019 г. най-търсени са ценовите категории 5.20 лв. и 5.00 лв., а след тях се нареждат тези от 5.10 лв., 5.40 лв. и 6.00 лева. Делът на петте най-продавани ценови категории през 2020 г. е 76.3% от общото количество цигари при 74.1% за 2019 година.

Графика 4. Освободени за потребление късове цигари по продажна цена през 2019 г. и 2020 година (млн. къса). Източник: Агенция „Митници"

През 2020 г. количествата тютюн за пушене, обложени с акциз, нарастват с 11.5% спрямо 2019 г. (от 455.9 тона през 2019 г. на 508.4 тона през 2019 г.). Акцизната ставка на тютюна за пушене през 2020 г. се запазва - 152 лева/килограм. Приходите от акциз за тютюн за пушене през 2020 г. са в размер на 77.3 млн. лева, с 8.0 млн. лева (11.5%) повече от събраните през 2019 година.

Събраните приходи от акциз за нагреваеми тютюневи изделия през 2020 г. нарастват с 8.4% над събраните през 2019 г. изцяло за сметка на ръста (8.5%) в освободените за потребление количества.

При обложените с акциз количества пури и пурети, през 2020 г. се отчита спад от 4.7%.

Приходи от акцизи за алкохол, алкохолни напитки и бира

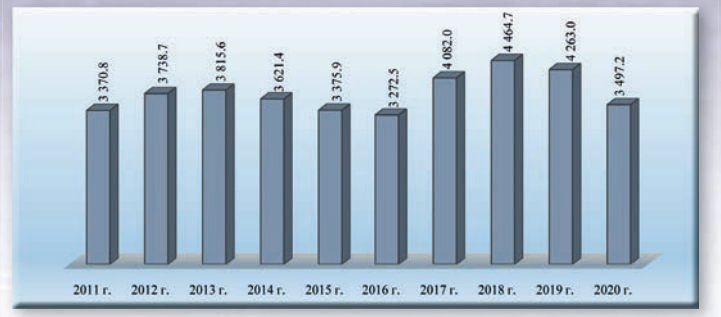
Нетните приходи от акциз за алкохол, алкохолни напитки и бира през 2020 г. възлизат на 285.5 млн. лева и отчитат спад от 8.2% (25.6 млн. лева) спрямо 2019 година. Тази група стоки формира 5.2% от общите приходи от акциз.

Спадът на приходите от акциз при тази група акцизни стоки се определя на първо място от значителното изоставане (9.5%, 22.0 млн. лева) на касовите постъпления от акциз за алкохолни напитки като резултат от мерките за ограничаване разпространението на Covid-19. Количествата алкохолни напитки, за които е заплатен акциз (с приложена ставка различна от нула лева) през 2020 г., намаляват с 8.4% спрямо 2019 година.

Изоставане се регистрира и в приходите от акциз за бира – 4.9%, 3.9 млн. лева. Постъпленията през 2020 г. са 74.9 млн. лева. Приходите от акциз за бира имат сравнително малък дял (1.4%) в общите постъпления от акцизи. Освободените за потребление количества бира през 2020 г. са 52.2 млн. хектолитра за градус Плато и отбелязват спад от 4.8% спрямо 2019 година.

ПРИХОДИ ОТ ДДС ПРИ ВНОС

Постъпленията от ДДС при внос на стоки през 2020 г. са в размер на 3 497.2 млн. лева и представляват 102.0% изпълнение на плана за годината. Приходите от ДДС при внос са със 765.8 млн. лева (18.0%) по-малко от събраните през 2019 година.

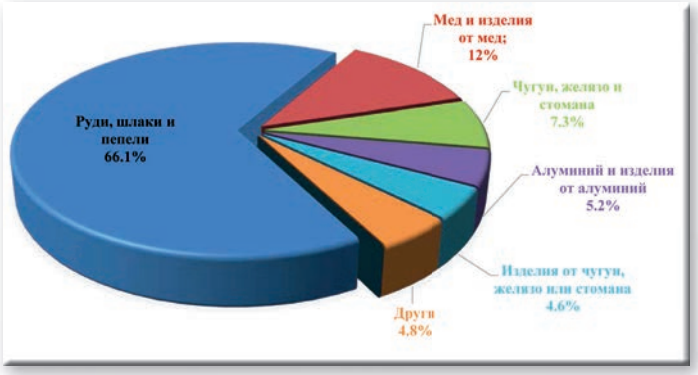

Графика 5. Приходи от ДДС при внос за периода 2011 – 2020 година (млн. лева). Източник: Агенция „Митници"

Отложено начисляване на ДДС при внос

След 01.07.2019 г. е въведена възможността за отложено начисляване на ДДС от вносител при внос на стоки от трети страни, в съответствие с разпоредбата на чл. 167а от Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС). При прилагане на този режим митническите органи вдигат стоките, без данъкът да е ефективно внесен или обезпечен, като за начисления данък вносителят има право на данъчен кредит.

Ефектът от прилагането на този режим през 2020 г. е неначислен ДДС при внос в размер на 1 087.3 млн. лева. Стоките с най-значителен дял са: стоки от глава 26 по КН (Руди, шлаки и пепели) – 718.4 млн. лева и стоки от глава 74 по КН (Мед и изделия от мед) – 130.4 млн. лева. Общо 67 икономически оператори са се възползвали от възможността да отложат начисляването на ДДС при внос.

Графика 6. Относителен дял на стоките (глави по КН) в размера на ДДС с отложено начисляване. Източник: Агенция „Митници"

Деклариран ДДС при внос по групи стоки, съобразно Класификатора на широките икономически категории (ВЕС)

Разглеждайки декларирания ДДС при внос по групи стоки, съобразно Класификатора на широките икономически категории (ВЕС) през 2020 г. спрямо 2019 г., се наблюдава повишение при групите „Храни и напитки", „Инвестиционни стоки" и „Потребителски стоки". Понижение се отчита при „Промишлени доставки", „Горива и смазочни материали" и „Транспортно оборудване".

Групи стоки	Изменение на начисления ДДС (в %) 2020/2019	Отн. дял (в %)	Индекс на цени при внос* (XII.2019=100)	Индекс на физическия обем при внос* (XII.2019=100)
Храни и напитки	28.4	10.6	106.1	121.9
Промишлени доставки	-30.6	32.2	94.4	116.6
Горива и смазочни материали	-51.4	18.3	64.4	75.8
Инвестиционни стоки	9.1	19.8	106.3	103.0
Транспортно оборудване	-5.7	6.8	106.7	89.3
Потребителски стоки	3.3	11.9	108.4	94.9
Общо:	**-23.1**	**100.0**	**90.0**	**101.1**

Таблица 3. Изменение на декларирания ДДС при внос по групи стоки и изчислени индекси през 2020 година Източник: Агенция „Митници"

* Индексите са изчислени на база статистическа стойност на съпоставими стоки, допуснати за свободно обращение и крайно потребление в страната, внесени от трети страни.

Храни и напитки

Начисленият ДДС при внос на внесени стоки от групата „Храни и напитки" отчита ръст от 28.4% (80.0 млн. лева) през 2020 г. спрямо 2019 година. Наблюдаваното повишение се дължи основно на глава 12 по КН (Маслодайни семена и плодове; разни видове семена, семена за посев и плодове; индустриални или медицински растения; слама и фуражи) – ръст с 172.4% през 2020 г. спрямо 2019 година. Декларираните суми при внос на стоки от глава 15 по КН (Мазнини и масла от животински или растителен произход; продукти от тяхното разпадане; обработени мазнини за хранителни цели; восъци от животински или растителен произход) са с 48.6% повече през 2020 г. спрямо предходната година.

Промишлени доставки

През 2020 г. в начисления ДДС при внос на стоки - промишлени доставки се отчита спад от 30.6% (482.3 млн. лева) по-малко спрямо 2019 година.

През отчетния период не е реализиран внос на стоки от групата на промишлените доставки – нефтопродукти (мазут), което води до 6.0 млн. лева по-малко начислен ДДС при внос в сравнение с 2019 година.

При внос на чугун, желязо и стомана през 2020 г. са декларирани 153.0 млн. лева задължения за ДДС при внос или с 35.0% по-малко спрямо предходната година. Цените на внесените стоки се понижават с 12.1%, а количествата намаляват с 6.1%. Констатираното намаление на начисления ДДС при внос е резултат от прилагането на чл. 167а от ЗДДС.

При цветните метали, декларираният ДДС при внос на промишлена мед и медни изделия отбелязва спад от 74.8 млн. лева (-78.3%). Внесените количества намаляват с 2.8%, а цените се увеличават с 1.5%.

От внос на алуминий и изделия от алуминий във вид на промишлени доставки е начислен ДДС при внос в размер на 29.0 млн. лева, с 38.9 млн. лева (57.3%) по-малко спрямо 2019 година. Количествата на стоките, допуснати за свободно обращение и крайно потребление в страната, намаляват със 7.1%, а цените - с 8.2%. Понижението на декларираните задължения е резултат, както от спада в количествата и цените, така и от отложеното начисляване на ДДС при внос.

За внос на руди през 2020 г. са декларирани 3.8 млн. лева задължения за ДДС, което е със 146.2 млн. лева (97.5%) по-малко спрямо 2019 година. Внесените количества се увеличават с 94.1%, а цената при внос с 5.8%. Въпреки отчетените по-високи цени и физически обеми, се наблюдава понижение на начисления ДДС при внос. Основна причина за това е, че стоките от тази група са с най-голям дял сред тези в обхвата на отложено начисляване на ДДС при внос.

Наблюдава се положителна тенденция за повишение на начисления ДДС при внос на стоки от глава 38 по КН (Различни видове продукти на химическата промишленост) с 16.9 млн. лева (110.2%), основно в резултат на увеличените доставки на биодизел.

Горива и смазочни материали

През 2020 г. начисленият ДДС при внос на горива и смазочни материали е в размер на 623.5 млн. лева, с 51.4% (659.9 млн. лева) по-малко спрямо предходната година. Цените на стоките, допуснати за свободно обращение и крайна употреба, намаляват с 35.6%, а количествата намаляват с 24.2%. Негативните тенденции в групата на горивата и смазочните материали се определят основно от вноса на суров петрол и природен газ.

Начислените суми за ДДС при внос на суров петрол през 2020 г. са в размер на 486.0 млн. лева при 1 099.6 млн. лева през 2019 г. (спад с 55.8% или с 613.6 млн. лева). Ефектът върху начислените суми за ДДС при внос на суров петрол в зависимост от изменението на физическия обем, цената и валутния курс се разпределят, както следва:

- ефектът от спада на количеството в барели с 31.4% се изразява в понижение на декларираните суми за ДДС при внос с 345.5 млн. лева;
- ефектът от спада в цената с 34.9% (от 64.1 долара/барел през 2019 г. на 41.7 долара/барел през 2020 г.), се изразява в понижение на декларираните суми за ДДС при внос с 263.3 млн. лева;
- ефектът от спада в осреднения валутен курс на долара (от 1.74 лв./USD през 2019 г. на 1.73 лв./USD през 2020 г.) спрямо лева за внесения през изследвания период суров петрол се изразява в намаление на декларираните суми за ДДС с 4.8 млн. лева.

При вноса на каменни въглища се отчита спад на начислените суми от ДДС при внос. През 2020 г. са декларирани 21.8 млн. лева, което е с 6.1 млн. лева (-21.9%) по-малко от сумата, декларирана през 2019 година. Количествата се увеличават с 6.0%, а цената намалява с 26.7%.

Инвестиционни стоки и транспортно оборудване

Декларираните суми от ДДС при внос при инвестиционни стоки през 2020 г. са в размер на 672.6 млн. лева, като се регистрира повишение с 56.3 млн. лева (9.1%) спрямо 2019 година. Наблюдава се увеличение на внесените количества с 3.0% и ръст на цените при внос с 6.3%. Най-висок ръст е отчетен при начисления ДДС при внос на стоки от глава 84 (Ядрени реактори, котли, машини, апарати и механизми; части за тези машини или апарати) с 49.7 млн. лева (16.3%).

От внос на транспортно оборудване през 2020 г. са начислени 232.7 млн. лева, с 14.0 млн. лева (-5.7%) помалко в сравнение с 2019 година. Индексът на физическите обеми на внесено транспортно оборудване намалява с 10.7%, докато индексът на цените се увеличава с 6.7% спрямо предходната година.

Потребителски стоки

През 2020 г. декларираните суми за ДДС при внос на потребителски стоки са в размер на 403.0 млн. лева, като нарастват с 12.8 млн. лева (3.3%) в сравнение с 2019 година. Количествата на внесените потребителски стоки показват намаление от 5.1%, а цените растат с 8.4%. Най-значително е повишението на декларираните суми от ДДС при внос на стоки от глава 63 (Други конфекционирани текстилни артикули; асортименти; парцали и употребявани облекла и текстилни артикули) с 12.6 млн. лева (92.4%) през 2020 г. спрямо 2019 година.

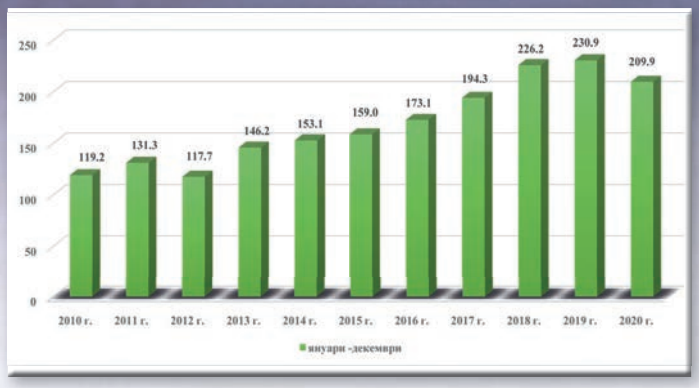
ПРИХОДИ ОТ ВНОСНИ МИТА

Приходите от мита са традиционен собствен ресурс на ЕС и законодателството, което се прилага за тях е изцяло на ниво ЕС. Търговската политика на ЕС е все по-либерална, вследствие на което има множество сключени споразумения или предоставени на автономно основание преференциални мита.

През 2020 г. постъпленията от мита при внос са 209.9 млн. лева, което представлява 112.0% изпълнение на плана.

Събраната сума е с 20.9 млн. лева (9.1%) по-малко спрямо същия период на 2019 г., като наложените в национален и световен мащаб ограничителни мерки във връзка с разпространението на Covid-19 са основна причина за формираното изоставане.

С изключение на осредняната статистическа стойност за килограм внесена стока, която нараства с 1.6%, всички останали показатели, които се използват за оценка на динамиката на приходите от мита при

Графика 7. Приходи от мита при внос за периода 2010 г. – 2020 година (млн. лева). Източник: Агенция „Митници“

внесените стоки, обложени със ставка на митото, различна от „0“, отбелязват спад през 2020 г. спрямо 2019 година. Количествата на внесените стоки, обложени със ставка на митото, различна от „0“, намаляват с 5.6%; статистическата стойност на декларираните за внос и обложени с мита стоки намалява с 4.1%; осреднената ставка, приложена за облагане на внесените от трети страни стоки намалява с 5.3%. Близо 61.0% от спада на приходите от мита през 2020 г. е резултат от спада на количествата внесени стоки, обложени със ставка на митото, различна от „0“.

Водещите групи стоки обложени със ставка, различна от „0“, при които през 2020 г. се регистрира най-сериозен спад в приходите от мита са:

- стоки от глава 39 по КН (Пластмаси и пластмасови изделия) – 3.1 млн. лева (16.7%);
- стоки от глава 72 по КН (Чугун, желязо и стомана) – 2.6 млн. лева (75.9%);
- стоки от глава 73 по КН (Изделия от чугун, желязо и стомана) – 2.6 млн. лева (32.8%);
- стоки от глава 87 по КН (Автомобилни превозни средства) – 2.5 млн. лева (12.0%);
- стоки от глава 76 по КН (Алуминий и изделия от алуминий) – 2.4 млн. лева (16.7%)

В зависимост от произхода на внасяните стоки, най-голям е делът на приходите от мита при внос на стоки от Китай. Декларираната сума за 2020 г. е 107.9 млн. лева, което представлява 51.4% от всички мита, като за периода приходите от мита за стоки, внесени от Китай, бележат спад спрямо 2019 г. с 6.9 %. На второ място са приходите от мита при внос на стоки с произход Русия – 21.8 млн. лева, 10.4% дял и спад от 19.4% спрямо 2019 година. Следват приходите от мита за стоки, внесени от САЩ (12.6 млн. лева приходи, 6.0% относителен дял и ръст от 14.9%), Малайзия (6.8 млн. лева, 3.2% дял и ръст от 85.1%), Япония (6.1 млн. лева приходи, 2.9% относителен дял и спад от 27.0%) и Еквадор (5.9 млн. лева приходи, 2.8% относителен дял и спад от 6.2%).

ОБРАБОТКА НА ТОВАРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА И ПТРР

Митническите служители осъществяват контрол на ГКПП и на обособени места на републиканската пътна мрежа в граничната зона по изпълнение на задължението за заплащане на пътните такси по чл. 10 от Закона за пътищата с изключение на таксите по чл. 10, ал. 1 за съответната категория пътно превозно средство, което е пристигнало на ГКПП в направление влизане на територията на България и по спазване на разрешителния режим за товарни и пътнически превози.

През 2020 г. приходите от пътните такси, които митническите служители събират по силата на чл. 15, ал. 2, т. 15 от ЗМ, нараснаха, в сравнение с 2019 г., с 8,17% до над 61.790 млн. лева, като броят на обработените товарни ППС се е увеличил на годишна база с 5,66%. Тези резултати бяха постигнати в условията на усложнена обработката на товарните ППС, породена от пандемичната криза Covid-19 и масовите проверки за заплатени тол такси, които митническите органи осъществяват на ГКПП в направление изход от България след юни 2020 г., когато беше реализирана интеграцията между информационните системи на АМ и Национално тол управление.

МИТНИЧЕСКИ, АКЦИЗЕН И ВАЛУТЕН КОНТРОЛ И ПРЕВЕНЦИЯ

През 2020 г. митническите органи при осъществяване на контролните си функции, често пъти съвместно с органите на МВР и Прокуратурата, и реализиране на административнонаказтелна отговорност на лицата са съставили общо 5567 акта за установяване на административни нарушения. Броят на издадените решения за прекратяване на административнонаказателни производства (АНП) във връзка с процедури по споразумения е 781, които спрямо 2019 г. бележат значителен ръст.

Броят на съставените актове за установяване на митнически нарушения е 3385. По Закона за акцизите и данъчните складове съставените актовете за установяване на административни нарушения са 2078. Установените нарушения на валутното законодателство са 82. В резултат на контролни действия за спазване на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество са установени 2 случая, по Закона за пътищата – 13, което е два пъти повече спрямо предходната година. По Закона за движение по пътищата са установени 6 случая. По Закона за управление на отпадъците митническите служители са установили 1 административно нарушение.

По реда на Наказателно-процесуалния кодекс за престъпления, по които Агенция „Митници“ (АМ) има компетентността, са новообразувани общо 274 досъдебни производства, както следва: по чл. 234 от Наказателния кодекс са образувани 128 досъдебни производства, по чл. 242 от НК – 139, по 242а – 1, а тези по чл. 251 – 6 досъдебни производства.

БОРБА С НЕЗАКОННОТО ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА АКЦИЗНИ СТОКИ

Енергийни продукти

През 2020 г. са установени над десет случая, при които е направен опит да бъдат изнесени през ГКПП Кулата и ГКПП Капитан Петко войвода химически продукти, превозвани в 1000-литрови пластмасови съдове. Видно от представените при проверката търговски и транспорти документи стоката е била посочвана като разредител, разтвор за почистване на метал, антифриз за соларни системи или битумен импрегнант. Характерно за част от случаите е, че движенията са били представяни като транзитни за България, тоест посочвани са изпращачи от Румъния и получатели в Гърция. Превозът е осъществяван от български дружества с български транспорти средства. След извършване на лабораторния анализ е установено, че стоките са безоловен бензин за двигатели или препарати класирани в код по КН 3814 с характеристики близки до бензините. Допълнително чрез проверки по линия на международното сътрудничество е установено, че при част от случаите се касае за фиктивни доставки от румънски дружества. По всички случаи са образувани АНП. Предвид очерталата се рискова тенденция АМ е предприела мерки за по-засилен контрол на химическите продукти, превозвани в посока Гърция и по специално на тези, натоварени в 1000-литрови пластмасови съдове. За целта са идентифицирани рискови транспортни средства, за които са създадени рискови профили.

В рамките на ЕМПАКТ „Акцизи 2020“ българската митническа администрация е участвала в трета фаза на шестата международна операция „CHAIN BRIDGE“ през ноември 2020 г. Целта на оперативните дейности е била да са проследи движението на т.н. „дизайнерски горива“ по маршрута Полша – Словакия – Унгария – Словения – Италия, за да се разкрият действителните места на разтоварване и действителното предназначение на стоката. В резултат на международното сътрудничество е разкрито, че „дизайнерски горива“ се претоварват от полски тежкотоварни автомобили на български такива в Словакия, след което физически се движат по маршрут Словакия – Унгария – Словения – Италия – Гърция, като разтоварването се извършва в Италия или Гърция.

През периода се провеждат и нови непланирани международни оперативни дейности, изразяващи се в наблюдение на движението на тежкотоварните автомобили, превозващи „дизайнерските горива“ в 1000 л. IBC контейнери, които променят използвания маршрут и мястото на доставка. В резултат е предотвратен опит на територията на страната да бъде въведен 23 360 кг енергиен продукт с деклариран код по КН 3814 00 90, превозван без документ, удостоверяващ плащането, начисляването или обезпечаването на акциза. Не бе допуснато също така отклонение на 23 520 кг енергиен продукт с деклариран код по същия код и държава на получаване Гърция.

През февруари 2020 г. в хода на международни оперативни дейности българската митническа администрация не допусна нерегламентирано използване на 84 694 кг разтворител с търговско наименование „RX-1“с код по КН 3814 00 90 като моторно гориво на територията на страната. Събраната в хода на операцията информация допринесе за идентифициране на превозни средства, маршрути и лица, свързани с транспортирането на т.нар. „дизайнерски горива“ и оценката на риска по отношение нерегламентираното им използване като моторно гориво или сместването им с моторни горива.

Тютюн и тютюневи изделия

Най-голямото количество нелегални цигари през 2020 г. е задържано от служители на митнически мобилни групи (ММГ) през август 2020 г. Задържани са 675 400 къса цигари марка Winston, за които в хода на разследването е установено, че са фалшиви. Цигарите са задържани на МП Лесово и са били укрити във фабрични кухини на хладилен камион, пътуващ от Турция зя Украйна.

Запазва се тенденцията от последните години за задържане на значителни количества акцизен тютюн. При тютюна за наргиле най-голямото иззето количество е разкрито през ноември 2020 г. на изход на ГКПП Дунав мост-Видин, като в товарен микробус са открити 1584 кг тютюн за наргиле. След извършване на допълнителна проверка на мястото на товарене в страната са открити 5844 кг тютюн за наргиле, празни кутии, суровини и машини за производство.

През изминалата година Главна дирекция „Митническо разузнаване и разследване“ (ГД МРР) инициира провеждането на национална митническа операция АТИЛА с цел противодействие на акцизните нарушения и престъпления. По време на контролните действия през март и декември бяха иззети над 240 000 къса цигари, тютюн за пушене, високо алкохолни напитки, както и други нелегални стоки. Проверките засегнаха основните пощенски оператори в страната и международните полети на летищата в София, Варна и Бургас. В края на годината се наблюдава тенденция на спад на установените акцизни нарушения в куриерската мрежа. От друга страна се индексира повишен брой опити на пътници да пренасят акцизни стоки (цигари) в количества с търговски характер в нарушение на допустимите лимити и забрани по Закона за акцизите и данъчни складове (ЗАДС) и правилника за неговото прилагане. До края на годината Обединеното кралство остана актуална дестинация за пренасяне или изпращане на цигари. Високите акцизни ставки и цени на тютюневите изделия във Великобритания в сравнение с приложените в останалите държави членки на ЕС създава условия в Обединеното кралство да бъдат реализирани евтини легално произведени цигари от други европейски пазари.

Алкохол и алкохолни напитки

При извършени проверки през 2020 г. митническите органи са констатирали 280 случая на нарушения, свързани с етилов алкохол (вкл. алкохолни напитки). Иззети са 127 604 литра етилов алкохол, като от тях 100 733 литра са на вътрешна граница, 4577 литра на външна граница и 22 294 литра във вътрешността на страната. Най-голям дял от случаите заемат констатираните нарушения, свързани с наливна ракия – 131 случая, от които 94 случая са констатирани в частни имоти на граждани. Иззети са 11 съоръжения за производство на етилов алкохол. Иззетото вино е 15 079 литра в следствие на осем случая. Като по-големи случаи може да се споменат следните:

При проверка на служители на ГД МРР на ГКПП Силистра са иззети 25 437 литра денатуриран етилов алкохол без документи съгласно ЗАДС, превозван в товарен автомобил с пловдивска регистрация, излизащ от България.

На 08.04.2020 г. в зоната за контрол на ГКПП Кулата, в посока България - Гърция е спряна за проверка товарна композиция, с която се превозват 10 000 литра денатуриран алкохол. Отново там, в същия ден е спрян за проверка товарен автомобил, с който са превозвани 25 605 литра денатуриран етилов алкохол. При проверките е установено, че акцизните стоки не са били съпровождани от опростен придружителен документ или друг документ, съгласно чл.2 и 3 от Регламент (ЕИО) №3649/92 на Комисията от 17 декември 1992, предвид което етиловият алкохол е бил иззет.

В рамките на период от един месец митнически служители от „МРР – Дунавска“ при проверка на превозни средства в района на Прохода на републиката установиха два случая на превозване на общо 2000 литра етилов алкохол /спирт/ без документи за произход. В първия случай на 20.10.2020 са иззети 1000 литра, а при втория случай на 15.11.2020 г – още 1000 литра. Интерес представлява обстоятелството, че алкохолът е бил превозван от един и същи водач с едно и също превозно средство.

На 19.03.2020 г. екип на ММГ е извършил проверка в търговски обект и в намиращ се в същия имот частен дом в населено място в област Пловдив. В хода на контролните действия е установено, че в постройка в частния имот се държат общо 661 литра алкохол в пластмасови бутилки с различна вместимост без бандерол и без данъчни документи по смисъла на ЗАДС, удостоверяващи плащането, начисляването или обезпечаването на акциза. Предвид данни за извършено престъпление по чл. 234, ал. 1 от НК е уведомен разследващ митнически инспектор. Извършено е претърсване и изземване в частния имот – в избено помещение, вкопано в земята, на приземния етаж и на таванското помещение, при което в тайници в подземно помещение към жилищната постройка са открити и иззети следните веществени доказателства:

- 575 750 евро, 11 440 щатски долара, 2 620 британски паунда;
- 13 820 бр. кутии по 20 къса (267 400 къса) цигари от различни марки, без бандерол;
- 2 бр. незаконно притежавани огнестрелни оръжия с боеприпаси към тях.

Образувано е ДП по описа на ТО МРР Тракийска.

Период	Цигари	Тютюн за пушене	Етилов алкохол	Бира	Вино	Енергийни продукти	Енергийни продукти
	брой късове	кг.	литри	литри	литри	литри	кг.
2019	53 904 684*	38 674	61 444	26 834	40 318	528 472	78 920
2020	16 075 618	17 929**	123 632	0	15 079	276 924	42 184

Графика 1. Обезпечени като доказателства за нарушения на ЗАДС, задържани за нарушения на ЗМ и иззети по реда на НПК акцизни стоки през периода 2019-2020

**вкл. 19 999 600 къса задържани на основание Регламент (ЕС) № 608/2013*

*** от които 4 384 кг е тютюн за пушене, 13 545 кг е тютюн за наргиле*

През 2020 г. продължи провеждането на съвместната операция между АМ и МВР, изразяваща се в 24-часов физически контрол на място в данъчните складове на трите български производители на цигари. На различни етапи подобен контрол бе осъществен и на петте производителя на етилов алкохол (спирт). Основна цел на операцията е ефективно противодействие на закононарушенията, свързани с производство, съхранение и търговия с тютюневи изделия, етилов алкохол и алкохолни напитки. Операцията цели и оптимизиране на взаимодействието между Агенция „Митници" и ГД „Национална полиция" в МВР.

ВАЛУТНИ НАРУШЕНИЯ И ПРАНЕ НА ПАРИ

През 2020 г. българските митнически органи са установили пренасяни през границата на страната парични средства, благородни метали, скъпоценни камъни и изделия с и от тях, недекларирани по съответния ред в общо 95 случая. В хода на извършените проверки са открити недекларирани пари в брой с левовата равностойност близо 4,5 млн. лева, над 23 кг изделия от злато и над 54 кг изделия от сребро. Пренасяните недекларирани парични средства са в различни валути – евро, щатски долари, британски лири, български левове, турски лири, румънски леи, канадски долари, чешки крони, полски злоти.

Данните показват, че въпреки по-малкия брой случаи през 2020 г. в сравнение с 2019 г. (124 случая) се наблюдава ръст при стойността на откритите недекларирани парични средства (около 4 млн. лв. през 2019 г.), както и при сребърните изделия (близо 24 кг през 2019 г.).

През изминалата година значителни суми са открити (недекларирани или невярно декларирани) и на вътрешните за ЕС граници. Дори и след запитване от страна на митническите органи паричните средства не са били декларирани и са установени в хода на извършени проверки на лица и превозни средства, пътуващи от/за държава членка на ЕС. В един от тези случаи през ноември 2020 г., на ГКПП Дунав мост Видин, в товарен автомобил са открити 450 020 евро, след като лицата пътуващи в него са заявили, че нямат нищо за деклариране. По случая се води разследване под ръководството на ОП Видин по досъдебно производство за изпиране на пари.

Често, недекларираните парични средства, благородни метали, скъпоценни камъни и изделия с и от тях не са били укрити по специален начин – открити са в ръчни чанти, в багажа на нарушителите, в джобовете на дрехите им. В някои от случаите обаче те са укривани в пликове с чаршафи, в тенекии за маслини, в бельото на пътниците и т.н.

През февруари при извършване проверка на микробус на МП Гюешево, митнически служители са открили недекларирани парични средства на стойност 122 000 GBP, укрити в багажа на пътниците в пликове със спално бельо. По случая е образувано досъдебно производство.

През ноември митнически служители са открили 3.7 кг недекларирани златни изделия – пръстени, гривни, колиета, медальони, синджири. Бижутата са намерени в бельото на петима пътници – три жени и двама мъже. Те пътували с микробус от Турция през МП Капитан Андреево и България за Украйна.

През 2020 г. продължи подготовката за въвеждане на промените, заложени в новия Регламент (ЕС) 2018/1672 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 година относно контрола на паричните средства, които се внасят в Съюза или се изнасят от него, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1889/2005, който предстои да започне да се прилага от 03.06.2021 г.

Друг аспект в дейността на Агенция „Митници" е противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма. През изминалата година в изпълнение на изискванията на Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП) бяха актуализирани Вътрешните правила на Агенция „Митници" в тази област. Продължава работата на постоянно действаща междуведомствена работна група съгласно чл. 96 от ЗМИП, създадена с решение на Министерския съвет на РБ, чиито задачи са свързани с анализа, оценката и управлението на рисковете в борбата срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма.

БОРБА С ТРАФИКА НА НАРКОТИЦИ, ОРЪЖИЯ И ПРЕКУРСОРИ

Борба с наркотрафика

През 2020 г. българските митнически служители задържаха общо 2840 кг, 197 840 таблетки и 9 литра наркотични вещества и прекурсори за тяхното производство в 68 случая. От тях наркотиците са 2820 кг, 153 950 таблетки и 9 литра, а прекурсорите – 19.846 кг и 44 890 таблетки. Задържаните количества наркотици и броят на залавянията остават относително непроменени спрямо предходната година, когато бяха иззети общо 2220 кг и 265 870 таблетки наркотични вещества в 70 случая.

За поредна година **марихуаната** е най-често задържания вид наркотик на границите на страната. През 2020 г. митническите служители предотвратиха 24 опита за нелегален трафик и задържаха общо 2230 кг, което представлява 32% ръст спрямо 2019 г. (2019: 1688 кг в 19 случая). През 2020 г. се наблюдава засилен трафик на марихуана от и през България в посока Турция, където търсенето и цената й на черния пазар са нараснали значително. 15 от залавянията, с общо количество 131 кг, са реализирани на българо-турската граница. Анализът на тези случаи и на направените задържания на турската страна на границата сочи, че марихуаната се трафикира както в конструкционни кухини и специално изградени тайници на леки автомобили, така и на лесно достъпни места в товарни автомобили (шофьорска кабина и долапи). Използваните превозни средства са основно с българска и турска регистрации, следвани от тези със сръбска и македонска. Част от задържаната марихуана е отгледана в България.

Тревожен е фактът, че през 2020 г. зачестяват опитите за износ от страната на големи количества канабис от български фирми (с чуждестранно участие), разполагащи с разрешителни от Министерство на земеделието, храните и горите да отглеждат растения от рода на конопа за производство на влакна. Констатациите от извършени митнически проверки изключват възможността растителната маса да е предназначена за технологична преработка поради наличие на съцветия, начин на опаковане и съхранение по време на транспортиране-

то. На 16.12.2020 г. митнически служители от териториален отдел „Борба с наркотрафика – Дунавска“ (ТО БН - Дунавска), работещи в района на ГКПП Видин, спряха за проверка подобна доставка от България за Белгия с тегло 2000 кг и взеха проби от товара за изследване в Централна митническа лаборатория. Според лабораторната експертиза предоставените обекти са идентифицирани като сушени съцветия от растението коноп, а процентното съдържание на активния наркотичен компонент THC е 0,55%. По случая се води досъдебно производство.

На 27.08.2020 г., в зоната за контрол на ГКПП Кулата служители на ТО БН - Югозападна спряха за проверка на база заложен рисков профил товарна композиция с български регистрационни номера, пътуваща празна от Испания за България. В пода на ремаркето те откриха специално изграден тайник, съдържащ 162 вакуумирани пакета с общо тегло 81.165 кг марихуана. По линия на международния информационен обмен се установи, че арестуваният шофьор е задържан и през 2012 г. във Франция за трафик на 77 кг хашиш.

Covid-19 пандемията през 2020 г. и свързаните с нея ограничения за пътуване нанесоха сериозни промени върху основния сухопътен маршрут за трафик на хероин към нелегалните наркопазари в Западна Европа. През изминалата година на границите на страната са задържани 251 кг хероин в 6 опита за нелегален трафик, което е най-малкият брой случаи за последните 10 години. Иззетото количество бележи спад от 50% спрямо предходната година. Установената през последните 5 години трайна тенденция за контрабанда на значими количества **хероин** с произход Иран в товарен транспорт по „Балкански път“ се наруши поради противоепидемичните мерки и затварянето за няколко месеца на ирано-турската граница. За сметка на това отново се активизира „Кавказкия път“ през Азербайджан, Армения, Грузия и Черно море, като алтернативен маршрут за трафик на хероин. Морският и фериботен транспорт са друга алтернатива при контрабандата на хероин от

Пакистан и Иран през изминалата година.

През март 2020 г. се проведе международна операция с участието на АМ, в рамките на която във вътрешността на страната бяха иззети 71.400 кг хероин. Наркотикът, натоварен в Армения, беше укрит в цилиндрите за сгъстен въздух на товарен автомобил, влязъл в България с фериботната линия Батуми – Бургас. На територията на Грузия бяха задържани още 40 кг хероин, подготвени за транспортиране по същия маршрут с лек автомобил.

На 24.05.2020 г., на МП Капитан Андреево, служители на ТО БН Южна морска задържаха 100 кг хероин, което е най-голямото количество хероин за изминалата година. Наркотикът беше открит в шофьорската кабина на камион с регистрация Босна и Херцеговина. Оперативно-издирвателните мероприятия установиха, че с цел избягване на рентгенов контрол, пакетите са прехвърлени от друг камион с босненска регистрация на същата транспортна фирма.

По отношение на **кокаина** през 2020 г. се отчита значително увеличение на задържаните количества спрямо предходните няколко години (2020: 225 кг в 5 случая; 2019: 3 кг в 2 случая). Общо 183 кг са иззети в 2 случая при внос на стоки в контейнери, пристигащи от Южна Америка.

През януари 2020 г. на база придобита оперативна информация от чуждестранна партньорска служба и в резултат на взаимодействие между АМ и ГДБОП, на територията на страната бяха задържани 120 кг кокаин, импрегниран в стените на кашони с цитрусови плодове. Наркотикът влезе в страната през ГКПП Кулата в два от общо 4 контейнера, пристигнали на пристанище Солун от Колумбия. Впоследствие е проведена полицейска операция на територията на Испания и Колумбия, при която са задържани 8 лица, свързани с организацията на трафика.

На 11.11.2020 г. служители от ТО БН - Северна морска селектираха за проверка на база анализ на риска 40-футов контейнер, пътувал по маршрут: Суринам – Доминиканска република – Испания – Турция – Варна Запад. Съгласно представените пред митническите власти документи, легално превозваната стока е дървен материал. След осъществен рентгенов и физически контрол на контейнера и стоката в него бяха открити 234 плоски пакети с общо 62.394 кг кокаин, укрити във вътрешността на 78 дървени дъски. По случая е образувано досъдебно производство по описа на ТО МРР – Северна морска. С цел продължаване на разследването се проведе „контролирана доставка" до Нидерландия, където бяха задържани двама нидерландски граждани, а трети се издирва. В другите три случая кокаинът беше открит в шосеен транспорт при опит да бъде изнесен от България за Турция и Румъния.

През 2020 г. митническите органи предотвратиха четири опита за контрабанда на 12 кг **метамфетамин**. Предвид информацията за засилено производство на метамфетамин в няколко региона на Афганистан и Иран и множеството задържания, направени на турско-иранската граница, може да се направи предположение, че този вид наркотик ще има все по-голямо значение в нелегалния трафик през България в близко бъдеще.

В контекста на нарастващата електронна търговия и Darknet, които осигуряват анонимна платформа за търговия с незаконни стоки и услуги, и през 2020 г. в 13 случая бяха задържани 153 950 таблетки различни видове **лекарствени средства от групата на бензодиазепините**, чиито активни съставки присъстват в Списък III на Приложение 3 към чл. 3 т. 3 от Наредбата за реда за класифициране на растенията и веществата като наркотични към ЗКНВП.

Голяма част от тези лекарства, които се изнасят от България както чрез пощенски и експресни куриерски пратки, така и в шосеен транспорт, се произвеждат в държави извън ЕС и нямат легален внос и разрешение за продажба в българската аптечна мрежа. В пощенски и експресни куриерски пратки в страната ни продължават да влизат от Китай и Холандия и **нови психоактивни вещества и техни аналози**, които още не са включени в Списъците към Наредбата за реда за класифициране на растенията и веществата като наркотични. За първи път в полезрението на митническите органи се появиха в малки количества синтетич-

ните наркотици мефедрен (5 MMPA), метоксифенциклидин (3-MeO-PCP), флуороетамфетамин (2-FEA), веществото 1cP-LSD е синтетичен наркотик от групата на лизергамидите и др.

През 2020 г. служителите от специализирания склад за съхранение на наркотици в ЦМУ организираха изгарянето на 4757 кг наркотични вещества по 4524 преписки. Съставени бяха 8281 протокола за съхраняване на наркотици – веществени доказателства по наказателни производства. Въпреки затрудненията поради Covid-19 тези обеми достигат рекордните нива от 2018 година.

Противодействие на незаконния трафик на оръжия

През 2020 г. митническите служители разкриха общо 22 случая на контрабанда на оръжия, боеприпаси, взривни вещества, принадлежности и части за оръжия, при които бяха иззети и задържани: 3 огнестрелни оръжия, 1320 бойни патрони, 8 газови пистолета, 737 патрони за газово оръжие, 21 оптически прицели и 16 основни компонента за огнестрелно оръжие. Образувани са 9 досъдебни производства, като по седем от тях оперативно-издирвателните мероприятия са осъществени от служители на отдел „Наркотици, оръжия и прекурсори".

С оглед на пандемичната обстановка значително е намалял сухопътният трафик на пътници и леки автомобили през основните гранични пунктове на страната, което е и причина за по-малкия брой задържания на оръжия, боеприпаси и части за тях.

Поради либералния режим за придобиване на неогнестрелни оръжия в България, част от задържаните оръжия са констатирани при проверка на гръцки граждани с направление „изход" на ГКПП Кулата-Промахон. Продължава и тенденцията газови и сигнални оръжия да се внасят незаконно от Турция като страна производител с леки автомобили, пътуващи в посока Западна Европа. Задържанията на газови и сигнални оръжия на МП Капитан Андреево, МП Калотина и ГКПП Кулата-Промахон са осъществени след проверки на леки автомобили по метода анализ на риска или след получена разузнавателна информация от служители на отдела.

Принудителното затваряне на границите в международен аспект благоприятства за увеличаване на стокообмена, извършван посредством пощенски и куриерски пратки. В тази връзка бе създадена организация за провеждане на дългосрочна митническа операция АТЛАС, насочена към противодействие на незаконния трафик на оръжия, наркотици и прекурсори, извършван чрез пощенски и куриерски пратки. Традиционно, за седма поредна година, в края на ноември бе проведена международна полицейско-митническа операция АРМСТРОНГ 7, насочена срещу незаконния трафик на оръжия. В рамките на тези две операции се осъществиха общо 14 задържания на оръжия, боеприпаси и основни компоненти за тях, открити при проверки на изходящи международни куриерски и пощенски пратки. Бяха образувани 4 досъдебни производства за незаконен трафик на оръжия. Засилените контролни действия през оперативните фази на операциите дават резултат и при възпрепятстване на трафика на наркотици, акцизни стоки, културно-исторически ценности и стоки, нарушаващи правата на интелектуалната собственост.

По отношение на противодействие на незаконния трафик на продукти, свързани с отбраната и изделия и технологии с двойна употреба, през 2020 г. се извършиха множество митнически проверки на стоки, при които бяха спрени 21 оптически прицела поради съмнение, че същите попадат в Списъка на продуктите, свързани с отбраната.

През 2020 г., с оглед повишената употреба на продукти за дезинфекция, се забелязва тенденция за увеличаване на търговията с токсични химически вещества. Във връзка с това бе създадена организация за мониторингов контрол по отношение внос, износ и транзит на редица рискови химикали. Служители от отдела предотвратиха 2 опита за незаконен износ на химически вещества и прекурсори, попадащи под обхвата на Закона за забрана на химическото оръжие и за контрол на токсичните химически вещества и техните прекурсори.

ЗАКРИЛА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ (IPR)

Както и през предходните години, през 2020 г. българските митническите органи полагаха активни и целенасочени усилия за подобряване ефективността на митническия контрол за предотвратяване въвеждането на територията на ЕС на фалшиви и пиратски стоки. През 2020 г. е поискана намесата на българските митнически органи с 1442 заявления за прилагане на мерки за закрила на права върху интелектуалната собственост. От тях съюзните заявления са общо 1353, от които – 1352 подадени чрез митническите администрации на други държави членки на Европейския съюз и 1 одобрено от българската митническа администрация. Националните заявления – подадени пред българската митническа администрация и одобрени от нея са 89 броя. През изминалата година действията на митническите органи по предотвратяването на нарушения на права върху интелектуална собственост на основание Регламент ЕС № 608/2013 г. са предприети в около 1020 случая. Това представлява с 57,5% повече в сравнение с 2019 г., когато те са били 647. Всеки случай може да включва изделия от различни продуктови категории и с различни търговски марки. Осъществените през 2020 г. задържания според вида на стоката и търговската мар-

ка са 6985 (с 139% повече спрямо 2019 г.), в резултат на това общият брой на задържаните артикули възлиза на над 2,1 млн. Предприетите действията по предотвратяване на нарушения при внос на стоки са 54% от всички случаи, 42% са при проверки на транзитно преминаващи стоки през България за други държави и 3,4% при складиране и експорт. В 65% от случаите стоките са задържани при пътнически трафик, а в 35% - при търговски трафик.

И през изминалата година основните страни на произход на фалшифицирани стоки са Турция, Китай, Хонг Конг, Обединени Арабски Емирства и др. В 80% от всички случаи задържаните стоки са въведени на територията на страната с шосеен транспорт, в 4% от случаите - с морски транспорт, в 16% от случаите с въздушен транспорт, с пощенски пратки и експресен куриер. От всички задържания по видове марки и стоки, 86% са предприети въз основа на подадено от правопритежателя заявление за намеса на митническите органи, а останалите 14% са ex-officio. Най-често задържаните стоки през 2020 г. са облекла и аксесоари за облекла, парфюми и козметика, играчки, игри и електронни конзоли, чанти, портфейли, портмонета, обувки, мобилни телефони, части и аксесоари за тях, очила, часовници и други. През 2020 година беше организирано обучение за митнически служители за идентифициране на стоки, нарушаващи географско указание „Българско розово масло“, проведено от Министерство на земеделието и Сдружение на производителите на розово масло.

Митническите органи се включиха активно в провеждането и организирането на регионални и международни операции по предотвратяване трафика на фалшиви и пиратски стоки – пестициди, лекарствени продукти, фалшифицирана храна и хранителни продукти, включително и напитки в ЕС, фалшифицирани и неотговарящи на стандартите детски играчки.

На 09.10.2020 г. на МП Варна-Запад, служители от МРР Северна морска в контейнер, селектиран по метода „Анализ на риска“, са установили 11 000 изделия/части за наргиле, вложени в 95 броя кашона с фигуративно и словно изображение на опаковките и самите изделия на търговските марки „KALOUD“, „SAMSARIS VITRIA II“ и „LOTUS“.

През февруари 2020 г. в района на ГКПП Капитан Петко войвода са задържани близо 17 200 текстилни изделия имитации на световноизвестни марки. При последвалата физическа проверка на превозното средство митническите служители установяват също така укрити материали за опаковане на тютюн за наргиле, 9400 етикета и опаковки от различни разфасовки, както и 6 кг полиетиленови ленти.

През декември 2020 г. служители на отдел МРР Северна морска откриват в контейнер 221 040 броя близалки с фигуративни изображения на опаковките наподобяващи търговска марка OREO. След направен анализ от правопритежателя е потвърдено, че стоките са фалшиви и следва тяхното унищожаване.

На 28.06.2020 г., на МП Лесово е пристигнал камион на път от Турция за Беларус, управляван от молдовски гражданин, превозващ по документи обувки, платове, облекла, тоалетни води, лакове и метални изделия. В хода на контролните действия екип на ММГ в товарното помещение на камиона откриха затрупани под декларираната стока 204 кг и 495 литра недекларирани препарати за растителна защита.

РЕНТГЕНОВ КОНТРОЛ

През 2020 г. служителите от Агенция „Митници“, ангажирани в дейности с източници на йонизиращи лъчения, извършиха 253 436 сканирания на пътни превозни средства, контейнери, товари и багажи с наличните мобилни, преместваеми и стационарни рентгенови системи. Наблюдава се тенденция за увеличаване на рентгеновите проверки с високоенергийните системи за проверки на ППС и товари за сметка на тези за проверки на багажи и палета в сравнение с предходните години.

В резултат на рентгеновия контрол са извършени разкрития на големи количества тютюн и цигари, наркотични вещества и прекурсори, алкохол, оръжия и боеприпаси, чуждестранни акцизни бандероли, парфюми, облекла, обувки, ръчни часовници, очила и други стоки, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, както и специално изградени тайници в някои пътни превозни средства. При рутинни рентгенови проверки на МПС по държавната граница, свързани със стриктно спазване на разписаните процедури, са установени и голям брой укрити лица в различни случаи.

Интересни и значими случаи на разкрития, реализирани с помощта на рентгеновите системи

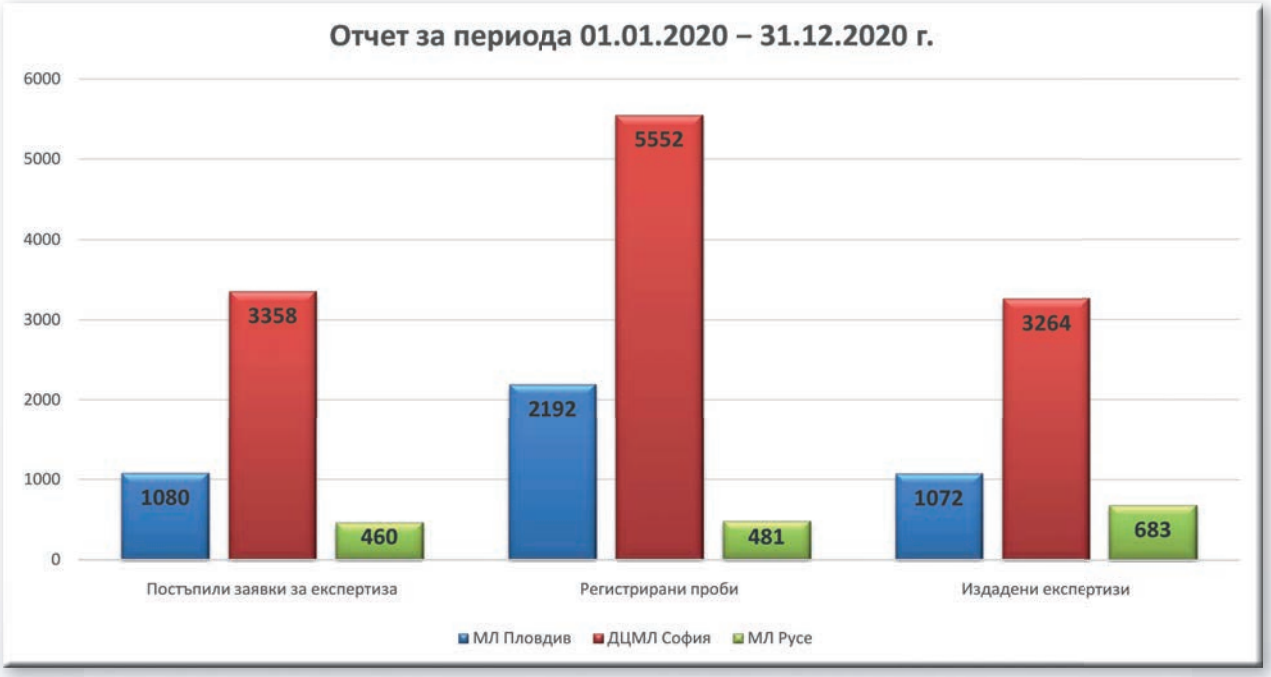
- **ГКПП Калотина:** На 06.07.20 г. в товарното помещение на микробус, влизащ в страната, са открити 44 000 таблетки псевдоефедрин;
- **ГКПП Кулата:** На 16.09.20 г. е констатирано наличието на преправена част в обема на цистерна, съдържаща 15 000 л недекларирам спирт – спрян в опит да излезе от страната;
- **ГКПП Дунав мост – Русе:** В три различни случая - два на 03.06.20 г. вечерта и на 04.06.20 г. сутринта, са задържани респективно 22 000, 24 400 и 51 600 къса тютюневи изделия в кутии, облепени с български акцизен бандерол, укрити в специално изградени тайници в подовете на два леки автомобила и един микробус, напускащи страната;
- **ГКПП Дунав мост 2 – Видин:** На 26.05.20 г. е констатирана манипулирана турска митническа пломба, обезпечаваща товарното помещение на превозващо текстил МПС. На пода му са открити 300 000 къса тютюневи изделия в кутии, облепени с български акцизен бандерол и опаковани в кашони, поставени под легалната стока – дрехи;
- **ГКПП Лесово:** На 29.02.20 г., след рентгенов контрол е извършена физическа проверка на влизащ в страната автобус. В специално изграден тайник под предпоследния ред седалки са открити опаковани в пакети общо 51 кг хероин; в два различни случая са задържани 450 кг тютюн за наргиле и 675 400 къса цигари.
- **ГКПП Капитан Андреево:** При няколко различни случая през годината са задържани близо 2 000 кг тютюн за наргиле; при различни случаи са задържани общо 1 171 200 къса цигари.

МИТНИЧЕСКИ ЛАБОРАТОРИИ

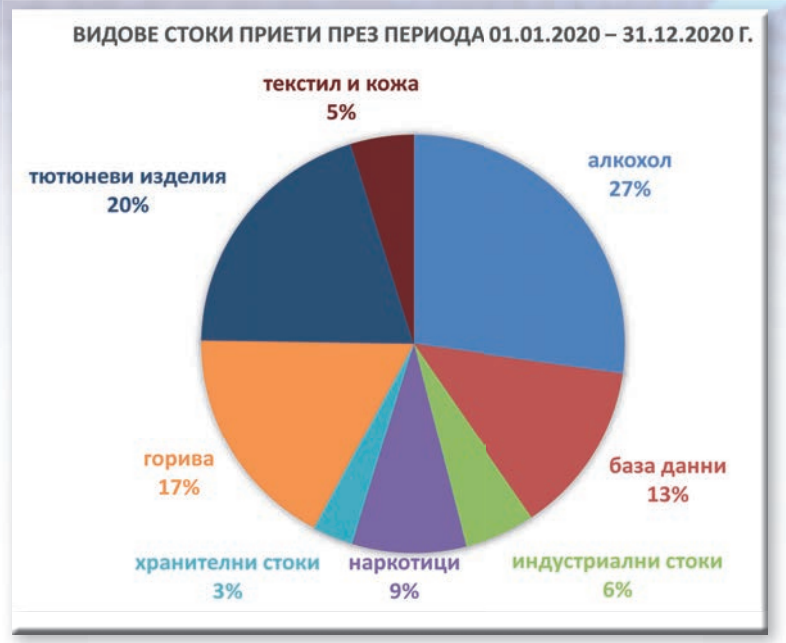
Влиянието на развилата се през 2020 г. епидемиологична обстановка, свързана с разпространението на Covid-19 в страната и Европа, се отрази съществено и върху дейността на българските митническите лаборатории. В негативен аспект може да се отбележи забавянето на изпълнението на планираните дейности за модернизация на аналитичното техническо оборудване.

По отношение на обема на постъпилите заявки за експертизи и брой проби за изследване се наблюдава слабо понижение в сравнение с 2019 г., като броят на издадените експертизи през 2020 г. е общо 5019, което е едва с около 3% по-малко от предходната година. Това показва, че като цяло административният капацитет на лабораториите е добре развит за работа и в усложнена обстановка. Един от основните подходи, които се прилагат в последните няколко години, е постоянното провеждане на вътрешно-лабораторни обучения за разширяване на компетентността на отделните служители, с което постигаме висока степен на взаимозаменяемост, необходима за поддържане на качеството на извършваната научно-лабораторна дейност.

Запазва се тенденцията от последните години най-голям да е делът на пробите във връзка с акцизния контрол – горива, алкохолни продукти и тютюневи изделия, общо 64% от всички приети проби, което е увеличение с 11% в сравнение с 2019 г.

В областта на стоките, подложени на митнически контрол през 2020 г., се откроява увеличение около седем пъти на дела на пробите от текстилни изделия (55 бр. за 2019 г. и 395 бр. за 2020 г.). Голямо е разнообразието на изследваните стоки за целите на тарифното класиране – хартии, стъклен текстил, палмови мазнини, метални изделия, изделия от камък и керамика, както и значителен брой, съдържащи алкохол препарати за дезинфекция.

За подпомагане установяването на нарушения при внос на недекларирани и забранени стоки са изследвани също различни стоки на химическата промишленост, напр. препарати за растителна защита – пестициди и хербициди, забранени за употреба газове, разрушаващи озоновия слой, медикаменти, част от които „фалшиви" – несъдържащи обявената активна съставка, стероидни и други хормонални препарати, задържани при внасяне в колетни пратки при търговия през интернет, в дози и количество, предполагащи нелегално разпространение.

В 1766 или около 22% от изследваните проби са установени несъответствия с вида на стоката или декларирания тарифен номер.

Във връзка с контрола по забрани и ограничения е увеличен броят на изследваните проби от наркотични вещества в дирекция Централна митническа лаборатория (ЦМЛ) за подпомагане на администрацията в борбата срещу трафика им на територията на страната и ЕС. В подкрепа на митническото разследване е увеличен процентът на проби от наркотични вещества и растения, съдържащи психоактивни субстанции, в сравнение с 2019 г.

В лабораторията за изследване на наркотици през 2020 г. бяха идентифицирани шест вида нови за страната психоактивни вещества от рода на синтетичните канабиноиди, катинони, бензодиазепини, които ще бъдат предложени за включване в списъците, попадащи под забрани и контрол.

Сред резултатите през 2020г. за дирекция ЦМЛ може да се отбележи разработването на писмени процедури и въвеждането в практиката на нови вътрешнолабораторни методи, като един от тях - „Метод за доказване на текстурирани масла и мазнини чрез петентрация" е публикуван и в Европейското хранилище на аналитични методи (ILIADe), използвани в митническите лаборатории на страните-членки на ЕС. Дирекция ЦМЛ е координатор на провеждането на междулабораторно изпитване в рамките на Европейската митническа лабораторна мрежа (CLEN), чиято основна цел е уеднаквяване на изследванията и практиките за идентификацията на растителни масла и мазнини за еднаквото прилагане на тарифното класиране при внос в ЕС на палмова мазнина.

През 2020 г. за поддържане на своята професионална компетентност митническите лаборатории взеха участие в междулабораторни сравнителни изпитвания на горива, вино и спиртни напитки, текстил и растителни масла и мазнини. В този период завърши успешно и акредитацията на въведените системи в съответствие с новата версия на БДС EN ISO/IEC 17025:2018. в трите митнически лаборатории.

АКЦИЗНА ПОЛИТИКА

През 2020 г. ролята на Агенция „Митници“ (АМ) бе изключително активна по отношение на извършените промени в съюзното и национално акцизно законодателство, както и за реализиране на национална политика в областта на приходите от акциз и контрола на акцизните стоки. Експерти от митническата администрация взеха активно участие в разработването на редица проекти, пряко свързани с промени в националното акцизно законодателство с цел постигане на по-голяма ефективност при контрола на акцизните стоки, събирането на приходи от акциз и ограничаването на регулаторната и административна тежест по отношение на икономическите оператори.

По-съществените нормативни промени, предложени от АМ и залегнали в националното акцизно законодателство, са както следва:

- С оглед избягване на злоупотреби със стоки, които се използват за производство на т.нар. „дизайнерски горива“, се въведоха разпоредби, регламентиращи, че стоките, включени в код по КН 3814 са енергийни продукти по смисъла на Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС), като се определи и акцизна ставка. Акцизна ставка се въведе и за смазочните препарати и препаратите за омасляване с код по КН 3403;
- При издаването на удостоверение за освободен от акциз краен потребител се регламентира, че в хода на процедурата по издаване на удостоверението за установяване на вложеното количество от акцизната стока в крайния продукт и за определяне на кода по КН компетентните митнически органи имат задължение да вземат проби за лабораторен анализ на всеки етап от производствения процес;
- Детайлизиране на нормативната уредба, свързана с изграждането на система за видеонаблюдение и контрол, както и процедурата по съгласуването ѝ с АМ;
- Въвеждане на изменения и допълнения в подзаконовите нормативни актове, следствие от въведеното изискване (чл.24а от ЗАДС, в сила от 01.01.2020 г.) освободените от акциз крайни потребители, получаващи енергийни продукти с код по КН от 2710 12 до 2710 20, да използват автоматизирани системи за отчетност и средства за контрол;
- Създаване на ясни и точни правила относно прилагането на условията за възстановяване на платен акциз за етилов алкохол, вложен в производството на лекарствени продукти по смисъла на Закона за лекарствените средства и Закона за ветеринарномедицинската дейност с оглед привеждане на националното законодателство в съответствие с практиката на Съда на ЕС, поставена с Решение № С-306/2014 г.;
- Създаване на правна рамка, уреждаща случаите, при които при необходимост и при изпълнение на определени условия лицензираните складодържатели могат да надвишат определеното и предоставено за данъчния склад обезпечение. Промяната има за цел намаляване на административната тежест по отношение на лицензираните складодържатели, за които не са налице забавени плащания за акциз;
- Регламентираха се случаите, при които търговци по смисъла на законодателството на друга държава-членка на ЕС или по Споразумението за Европейското икономическо пространство имат право да осъществяват дейност, подлежаща на задължителна регистрация по ЗАДС – чрез акредитиран, регистриран представител (местно юридическо лице) по реда на Закона за данък върху добавената стойност;
- Създаване на правна рамка за лицата, желаещи да използват определена част от складовия капацитет на лицензирани складодържатели, като се въведе разпоредба в ЗАДС, съгласно която лицензираните складодържатели са длъжни да осигурят не по-малко от 15 на сто от общия максимален складов капацитет за съхранение на енергийни продукти, за ползване от лица, които не са свързани с него ;
- С оглед намаляване на административната тежест е създадена възможност икономическите оператори да предоставят индивидуализиращи данни за документ, въз основа на които информацията за него да бъде получавана по служебен път чрез използване на среда за междурегистров обмен;
- Във връзка с дейностите по подготовка на АМ за преминаване към единна сметка за плащания на акцизни задължения е предвидено откриването за всяко данъчно задължено лице на виртуална сметка, в която ще се отразяват постъпилите плащания за дължими по акцизното законодателство суми, активни от 01.01.2022 г.

Направените промени в националното акцизно законодателство са съгласувани с активното участие на бизнеса, като е търсен баланс между нуждите на бизнеса и защитата на фискалния интерес.

През 2020 г. са извършени общо 180 проверки (насрещни, по делегация, за установяване на факти и обстоятелства и за възстановявания) и 36 ревизии за установяване, изменяне и/или прихващане на задължения за акциз, както и за възстановяване и/или прихващане на недължимо платени или събрани от лицето суми по реда на ДОПК, във връзка с разпоредбите на ЗАДС. В резултат на извършените ревизии са установени 57,3% повече задължения за акциз в сравнение с 2019 г. - 10 075 925,61 лв. задължения за заплащане на акциз и 1 389 979, 85 лв. лихви за просрочие, както и 1 887 769, 28 лв. надвнесени суми за акциз.

МИТНИЧЕСКА ПОЛИТИКА

През 2020 г. във връзка с прилагането на митническото законодателство на ЕС, както и на общата търговска и други общи политики на ЕС, възлагащи функции на митническите органи, и в изпълнение на националните мерки, Агенция „Митници“ активно участва в дейността на комитетите и митническите експертни групи към ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“ на Европейската комисия (ЕК) и в експертни и работни групи към други генерални дирекции в ЕК, както и в работните експертни групи по Конвенция ТИР, комитетите и работните експертни групи към СМО, ИКЕ на ООН, като се представяха позициите на Република България и провеждаха политики за защита на интересите й. Заради пандемията с Covid-19, участията се проведоха посредством виртуални срещи.

В контекста на пандемията Covid-19 служителите изпълняваха задълженията си в силно динамична среда и полагаха усилия към бързата ориентация и адаптиране на работата си към настъпващите промени, за да осигурят навременната координация с други национални компетентни органи; да изразяват становища по рамкови позиции, указания, проекти на нормативни актове; да подготвят точни и конкретни указания и да предоставят адекватна информация за гражданите и бизнеса – чрез отговори на писмени запитвания и публикуване на информация на интернет страницата на Агенция „Митници“.

В изпълнение на Решение (ЕС) 2020/491 на Комисията за освобождаване от вносни мита и от ДДС при внос на стоки, необходими за борбата с последиците от Covid-19 през 2020 г. се предоставя ежеседмично информация на ЕК за естеството и количеството на стоките, допуснати за свободно обращение на територията на Република България, освободени от вносни мита и ДДС.

През 2020 г. бяха изготвени указания и други вътрешни административни актове, свързани с митническите режими и процедури, митническия статус на стоките, обезпеченията за потенциално и съществуващо митническо задължение, тарифното класиране на стоки, приложимите тарифни мерки, мерките на търговска защита, исканията за въвеждане на автономни мерки за суспендиране на митата и на автономни тарифни квоти, произхода на стоките, митническата стойност, освобождаването от вносни мита, забраните и ограниченията.

Институционализира се взаимодействието между Агенция „Митници“ и Министерство на околната среда и водите във връзка с трансграничния превоз на отпадъци.

През декември 2020 г. се въведоха национални допълнителни кодове и кодове на документи, интегрираха се и съответните мерки в ТАРИК на национално ниво, свързани с вноса и износа на розово масло. Целта на промяната е защита на интересите на българските производители на продукти от маслодайна роза, възпрепятстване прилагането на нелоялни търговски практики или злоупотреба със защитеното географско указание (ЗГУ) „Българско розово масло“, както и събиране на статистически данни за кандидатстване за създаване на специален код по Комбинираната номенклатура на ЕС за ЗГУ „Българско розово масло“.

Изготвена е позиция на Република България по Дело C-76/20 на Съда на Европейския съюз, образувано по преюдициално запитване на Административен съд – Варна по касационна жалба, с жалбоподател еднолично дружество с ограничена отговорност и ответник директорът на ТД Северна морска, както и позиция по запитване на ЕК EUP(2020)9730 относно спазване на правилата за определяне на митническата стойност.

След въвеждането в експлоатация на Портала на търговците в ЕС (EU Trader portal e-AEO), заявленията за разрешение за Одобрен икономически оператор (ОИО), както и промените свързани с управлението на издадените разрешения се подават само по електронен път. Реализираната възможност за електронно подаване на заявления за ОИО в значителна степен допринесе за ускоряването на процеса по вземане на решение за приемане на заявление, съкращаване на срока за отговор от страна на заявителите за разрешения за ОИО на искания за допълнителна информация от приемащият митнически орган и др. Към настоящия момент продължава надграждането на eAEO-STP.

От 1 юни 2020 г. стандартизираният обмен на информация (INF) по отношение на стоки, поставени под специални режими активно и пасивно усъвършенстване, между митническите учреждения и между икономическите оператори и митническите учреждения се извършва по електронен път чрез Централната система за Информационни листове - специални режими (INF SP), разработена от ЕК комисия, ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“. Централната система INF SP замени информационните листове INF в хартиен формат, които се използваха за обмен на информация между митническите органи за специални режими активно и пасивно усъвършенстване (INF1, INF2, INF5 и INF9).

За изпълнение на изискванията в Регламент (ЕС) 2018/1541 на Съвета от 2 октомври 2018 г. за изменение на Регламенти (ЕС) № 904/2010 и (ЕС) 2017/2454 по отношение на мерките за засилване на административното сътрудничество в областта на ДДС, приложим от 01.01.2020 г., е извършено необходимото адаптиране на системите на митническата и данъчна администрации с цел борба с измамите, свързани с митнически режими 42 и 63 и засилване на сътрудничеството между митническите и данъчните органи.

Проведоха се срещи и обучения, част от които виртуално, заради ситуацията с Covid-19, с митническите служители и бизнеса, във връзка с прилагането на митническото законодателство на ЕС, както и законодателството в областта на общите политики на ЕС, възлагащи функции на митниците, както и срещи с различни национални компетентни органи за укрепване на взаимодействието по теми от общ интерес.

На интернет страницата на Агенция „Митници“ регулярно се публикува актуална информация за улесняване на подготовката на бизнеса и гражданите, включително, свързана с оттеглянето на Обединеното кралство и Северна Ирландия от ЕС, в т.ч. електронните адреси на ЕК и на митническите администрации на други държави членки с предоставени материали за BREXIT.

Е-МИТНИЦИ

В съответствие с европейската и националната стратегии за развитие на електронни митници през 2020 г. Агенция „Митници“ продължи усилията си по развитие на информационните си системи чрез изграждане на нови модули и системи, подобряване на съществуващите, провеждане на регулярни дейности по ИТ сигурност и обновяване на хардуера и лицензите, използвани от Администрацията. Дейностите се финансират по оперативни програми и чрез средства от националния бюджет.

Показателни за характера на митническите информационни системи и организацията на работа в АМ са данните от националната автоматизирана информационна система Сървис Деск. През 2020 г. в нея са регистрирани 32 478 заявки, от които 48% са от външни потребители, а останалите за вътрешни за митническата администрация. По тип 98% от външните заявки представляват заявяване на услуги, а сигналите за трудности, срещани от потребителите, са едва около 2%. В 98% от случаите те са намерели успешно решение.

В изпълнение на мерките на Правителството на Р България за ограничаване разпространението на COVID-19, провеждането на обученията и семинарите в Агенция „Митници“ се извършваше във виртуална среда. За целта се използваха софтуерните платформи за вътрешна мрежа e-learning и за семинарите с външни участници Cisco Webex.

МИТНИЧЕСКИ СИСТЕМИ

През 2020 г. бе финализиран окончателно проект „Надграждане на основните системи на Агенция „Митници” за предоставяне на данни и услуги към външни системи - БИМИС 2020 (фаза 1)” и продължи реализацията на проект „Надграждане на основните системи на Агенция „Митници” за предоставяне на данни и услуги – БИМИС (фаза 2)”, и двата проекта финансирани по Оперативна програма „Добро управление“.

Извършените в рамките на **проект БИМИС 2020 (фаза 1)** промени, подобриха и улесниха достъпа на гражданите и бизнеса до предоставяните от АМ услуги и оптимизираха работата на администрацията, като въведоха в практиката изискванията на ЕС. Проектът оказа пряко въздействие върху подобряването на работата и изграждането на систематизирана организация, която да усъвършенства прилагането на политиката в митническата администрация. Окончателната верификация на проекта бе извършена след проведена проверка в АМ през месец октомври 2020 г. от ДАЕУ по реда на чл. 7в, т. 11 от Закона за електронното управление и чл. 45 от НОИИСРЕАУ, за удостоверяване на съответствието с изискванията за оперативна съвместимост. В резултат на проверката от ДАЕУ, бе установено, че разработените и внедрени модули на БИМИС 2020 (фаза 1), в рамките на одитираните проектни дейности, съответстват на изискванията, съгласно ЗЕУ и НОИИСРЕАУ.

През 2020 г. продължи изпълнението на проект „Надграждане на основните системи на Агенция „Митници” за предоставяне на данни и услуги – **БИМИС (фаза 2)**” със срок до края на 2021 г., чиято цел е продължаване на процеса по трансформиране на митническата администрация в цифрова чрез последващо развитие и въвеждане на Институционална архитектура на АМ и реализиране на съюзните и национални функционални изисквания към БИМИС, както и да се създадат условия за по-ефикасни митнически операции, отговарящи на съвременните потребности, да се осъществи преминаването на митническите органи към работа изцяло в електронна среда, в която не се използват документи на хартиен носител, и да се ускорят митническите процедури за коректните икономически оператори. Чрез този проект АМ поставя като приоритет:

- хармонизираният обмен на информация въз основа на международно възприети модели на данни и формат на съобщенията;
- преструктурирането на митническите и свързаните с тях процеси, с оглед подобряване на тяхната ефективност, ефикасност и единно прилагане и намаляване на разходите за постигане на съответствие;
- предлагане на икономическите оператори на широк диапазон от електронни митнически услуги, които да им позволяват да общуват по един и същи начин с митническите власти на която и да е държава членка.

През годината са приключени две от проектните дейности и продължават да се изпълняват още две. В рамките на Дейност 1 вече е надградена Системата за управление на идентичностите и достъпа на АМ – СУИД. Усъвършенстваната СУИД запазва по отношение на новите си функционалности възможността на икономическите оператори за еднократна и унифицирана регистрация за всички информационни системи и електронни услуги на АМ и DG TAXUD, както и за самостоятелно управление от самите икономически оператори по електронен път на регистрацията на лицето, регистрацията и правата на достъп на неговите служители и делегациите. Използват се първичните регистри на държавната администрация при проверка на идентичността и поддържане на актуалността на регистрацията на търговците. С осъществяване на дейността се подсигурява покриване на изискванията, свързани с проверките за идентичност, гарантирането на необходимите нива на сигурност при предоставяне на достъп до информационните системи при S2S обмена на информация.

Чрез завършената проектна Дейност 4 приключи изграждането на склада за данни в АМ (Data Warehouse), което започва още през 2011 г. и досега е преминало през три етапа. Складът за данни в АМ е развит в съответствие с хранилищата за данни на централизираните системи на TAXUD. Реализирани са Процедури по интеграция на данните в митническата област. Изграден е физически модел на склада от данни в митническата област. Реализирана е визуализация на данните чрез оперативни отчети и аналитични справки и дашборди в митническата област.

Останалите две **проектни дейности 2 и 3,** които са в процес на изпълнение, се реализират в съответствие с плановете и изискванията, заложени в Техническото задание за всяка от тях. И по двете дейности успешно са приключени фази Планиране, Детайлизиране и Изграждане.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

През 2020 г. стартираха дейности за реализация на проект „Надграждане на информационните системи на Агенция „Митници" за премахване на разликите между националните и презграничните плащания в рамките на единната зона за плащане в евро (SEPA)" по рамков договор, сключен между АМ и „Информационно обслужване" АД.

АКЦИЗНИ СИСТЕМИ

Реализирани са и са внедрени в експлоатация промени във функционалности на Българска акцизна централизирана информационна система (БАЦИС) във връзка с нормативните изменения на ЗАДС, ППЗАДС и поднормативните актове, влизащи в сила през 2020 г. и началото на 2021 година.

От 2020 г. в ЗАДС са въведени общи изисквания към лицензираните складодържатели за използване на системи за видеонаблюдение и контрол **в данъчните складове.** По своята същност системата представлява съвкупност от програмно и техническо осигуряване със съответната функционалност, предназначена за осъществяване на видеоконтрол в данъчните складове. Видеоконтролът се осъществява чрез отдалечен достъп до системата в реално време за преминаващите през входовете и изходите на данъчните складове транспортни средства, както и непрекъснат запис и съхранение на видеоизображения. С направените промени в ЗАДС са създадени ясни правила по отношение, както на системата за видеонаблюдение и контрол, така и по отношение на контрола, осъществяван от митническите органи, чрез използването на модерни технически средства. Налице е проследимост в исторически аспект на транспортните средства, пребивавали на територията на данъчните складове и минимизиране на риска от нерегламентирани действия. Дистанционното 24-часово видеонаблюдение в данъчните складове ще изиграе съществена превантивна роля по отношение на нерегламентираното движение на акцизни стоки, като ще окаже и значително дисциплиниращо въздействие върху лицата. Използването на съвременна видеотехника за контрол в данъчните складове гарантира защитата на фискалните интереси на държавата, без да възпрепятства дейността на данъчнозадължените лица. Изпълнението на заложените нормативни изисквания ще доведе до намаление на сивия сектор в условията на равнопоставеност на лицензираните складодържатели.

Във връзка с прилагането на чл. 47б от ЗАДС и раздел VI от ППЗАДС за изграждане на система за видеонаблюдение и контрол в данъчните складове е разработена и внедрена в експлоатация Централизирана система за видеонаблюдение и контрол на Агенция „Митници" (ЦСВНАМ), състояща се от три подсистеми:

- система за регистрация (уеб приложение, в което икономическите оператори регистрират компонентите на собствената си система)
- система за обмен на съобщения (чрез уеб услуги се извършва обмен на съобщения между системите за видеонаблюдение и контрол в данъчните складове и ЦСВНАМ)
- софтуерна платформа за управление на видеосистеми, инсталирана в АМ, към която са свързани платформите за видеонаблюдение в данъчните складове.

Контролът върху данъчните складове може да се осъществява чрез наблюдение в реално време, на записи, както и чрез автоматично регистрираните съобщения за събития (аларми). Връзката между ЦСВНАМ и платформите за видеонаблюдение в данъчните складове е реализирана чрез изграждане на VPN канал. Доставени са лицензи за платформата, които позволяват наблюдението на 2500 камери в данъчните складове.

ХАРДУЕРНО И СОФТУЕРНО ОБНОВЯВАНЕ

За осигуряването на наличността и продуктивността на ИТ инфраструктурата на Агенция „Митници" през изминалата 2020 г., са извършени множество дейности по поддръжка и администриране на сървъри за приложения и бази данни, работни станции, сървърна инфраструктура, мрежи и дискови масиви. Изградени са среди за тестване и имплементиране на нови модули и услуги.

През 2020 г. са завършени дейностите по миграция на платформата за виртуализация Red Hat Virtualization върху хардуерно решение с компоненти от по-висок клас, което осигурява подобрена производителност и бързодействие на информационните системи и услуги, използвани в Агенцията и предоставяни на икономическите оператори.

За усъвършенстването на технологичната архитектура на АМ бяха извършени дейности по въвеждането на облачна архитектура, която ще се разработи в рамките на проекта БИМИС (фаза 2).

Подобрено е осигуряването на работните места, обслужващи процесите свързани с пътни такси и разрешителни режими, чрез доставката и въвеждането в експлоатация на работни станции за работа в неблагоприятна среда. Използването на тези станции повишава отказоустойчивостта и намалява прекъсванията на обработка на сухопътния трафик поради повреди

Доставени и въведени в експлоатация са 450 работни станции тип All-in-one, които осигуряват по ергономична работа в ограничените работни пространства, както и е актуализирана операционната система на 1806 работни станции в Агенция „Митници".

МРЕЖОВА И ИНФОРМАЦИОННА СИГУРНОСТ

По защита на мрежовата и информационна сигурност през 2020 г. в Агенция „Митници" бяха регулярно извършвани редица дейности по анализ на външния интернет трафик, мониторинг на логове, анализ на събития, контрол филтриране и защита на интернет достъпа и електронната поща.

Въвеждането на вътрешна облачна услуга за споделяне на информация премахва необходимостта от преносими носители на информация. Създадена е организация за преминаване към по-високо ниво на защита на данните със съвременни криптиращи алгоритми.

За повишаване на производителността на комуникационната мрежа на АМ и сигурността на мрежовият трафик бе доставено комуникационно оборудване от висок клас за подмяна на сега използваните рутери, комутатори и защитни стени. Новото оборудване ще осигури възможност за използване на криптиращи алгоритми с по-високо ниво на защита, както при обмен на информация между митнически учреждения, така и с икономическите оператори.

BREXIT

Агенция „Митници" участва активно във всички дейности, свързани с подготовката за приключване на преходния период за BREXIT. Без проблем са внедрени промените по транс-европейските системи за движение, националното приложение на EORI, синхронизацията в SEED, конфигурацията на CCN1 адаптера, осъществяващ интеграция на националния домейн на транс-европейските системи на Агенция „Митници" с Общия домейн на приложенията. Успешно бяха конфигурирани регистрациите и делегации в СУИД, както и бяха извършени промените в акцизните модули EMCS и SEED от БАЦИС във връзка с UK Withdrawal Agreement/NI Protocol.

УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕНОСТТА

РАЗВИТИЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА

До 2020 г. на териториите на граничните контролно-пропускателни пунктове са извършвани единствено текущи ремонти и поддръжка на сградния фонд и на настилките на пунктовете. Поетапните и частични строителни дейности на пунктовете през годините не са постигнали цялостно решение за един съвременен граничен пункт, отговарящ на всички изисквания и спомагащ за бързата и безпрепятствена проверка и обработка на пътници и товари. Като държава членка на Европейския Съюз, Република България е длъжна да приведе вече морално остарелият сграден фонд и съоръженията на техническата инфраструктура във вид, съпоставим с ГКПП на страните членки на ЕС. Това води до облекчаване на пропускателния режим и осигуряване на по-ефективна работа на служителите, оторизирани да извършват контрол на ГКПП.

През 2020 г. се реализираха реконструкции на два от големите гранични контролно-пропускателни пунктове – „Кулата“ и „Калотина“, с което се постигнаха следните основни цели:

ГКПП „Кулата“:

- Създаване на по-добри условия за работа и повишаване пропускателната способност на пункта, както и осигуряване на необходимите условия за изпълнение на функциите и задачите на митническата администрация, свързани с контрол на стоки и товари.
- Постигане на по-добра функционалност на трасетата на товарния трафик чрез разположение на всички автомобилни везни на нивото на настилката.
- Изграждане на нова рентгенова площадка, с която са създадени много по-добри условия за осъществяване на контрол по ПТРР.
- Реконструиране на съществуващия навес и изграждане на ново площадково осветление и нов навес на трасе „входящ товарен трафик“ за осъществяване на паспортен контрол.

ГКПП „Калотина“ – Етап 1:

- Повишаване на пропускателната способност на трасетата за товарни превозни средства, предвид нарастващия обем на трафика;
- Събиране на една линия на митнически контрол на операциите по митническо оформяне на стоките, обработките по измерване на масата на ППС, разрешителния режим, винетния контрол, което ще подобри анализа на риска и селекцията за допълнителни рентгенови и физически проверки;
- Намаляване на разстоянията между трасетата за вход и изход, което ще подобри координацията между екипите и ще улесни управлението на процесите от страна на отговорника на смяната. Реконструкцията на пункта продължава във втори етап и през 2021 г.

През 2020 г. се реализираха обществени поръчки и започна изпълнението на договорите за реконструкция и на други два пункта – „Златарево“ и „Станке Лисичково“.

Поради икономически обусловена необходимост и за оптимизиране работния процес, правомощията, функциите и задачите на Агенция „Митници”, през

2020 г. бе открито ново митническо учреждение – Митническо бюро Интермодален терминал, закрито митническо учреждение – Митническо бюро Радиново и създадено митническо учреждение – Митническо бюро Пловдив, и трите в структурата на Териториална дирекция Тракийска. Преструктурирането е след извършен анализ на статистическите данни по отношение на броя на извършените транспортни операции под контрола на митническата администрация, показващ постоянен ръст през времето на функциониране на „Интермодален терминал в Южен централен район на планиране в България-Пловдив“. Тъй като сухопътните гранични пунктове с Турция са едни от най-натоварените на територията на Република България, а стоките, за които се извършва митническо оформяне са основно от и за Република Турция, създаването на митническо бюро в обект „Интермодален терминал в Южен централен район на планиране в България-Пловдив“ се яви като алтернатива за облекчаване на шосейния трафик по отношение на движението на стоки, поради което нарастването на операциите е постоянен процес, който следваше да бъде обезпечен и от страна на митническата администрация.

РАЗПОРЕЖДАНЕ С ОТНЕТИ И ИЗОСТАВЕНИ СТОКИ

Във връзка с въведените през 2020 г. от Министерския съвет мерки за овладяване на извънредната ситуация във връзка с пандемията от Covid-19, от АМ са предоставени отнети и изоставени в полза на държавата стоки:

На основание Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците:

- етилов алкохол за дезинфекция (предоставени на 28-те РЗИ в страната, на ГД ПБЗН-МВР, на МФ за разпределяне между второстепенните разпоредители) – общо 175 470,850 литра;
- лични предпазни средства (предоставени на Министерство на здравеопазването и БЧК) – защитни маски 933 075 бр., предпазни ръкавици 420 000 бр., защитни костюми 2950 бр., антибактериален гел (дезинфектант) 564 бр. х 400 мл. и 29 бр. х 250 мл.;

На основание Закона за митниците

- лични предпазни средства (предоставени на МЗ) - защитни маски 51 250 бр., предпазни ръкавици 19 220 бр. и предпазни шлемове 1038 бр.

Чрез публични продажби са реализирани отнети и изоставени в полза на държавата стоки по ЗМ и ЗАДС на обща стойност над 953 800,00 лв.

По приключили производства в борбата с незаконно разпространение на тютюневи изделия са извършени унищожавания, както следва:

– 639 757 бр. цигари (в кутии и пакети);

– 51 202 къса ръчно правени цигари;

– 1 750 кашона цигари;

– 8 040 кг. тютюн;

– 2 533 бр. пури и пурети.

В областта на опазване на културно-историческото наследство на страната, на Министерство на културата са предоставени безвъзмездно по реда на ЗМ движими културни ценности (антични монети и монетовидни предмети), задържани от митническите органи при опит за износ и без съответното разрешение по Закона за културното наследство.

ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ И ОБУЧЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ

Разпространението на Covid-19 в света и в България наложи предприемането на мерки, целящи опазване здравето и безопасността на служителите на Агенция „Митници“. Агенцията организира дейността по начин, осигуряващ спазване на съответните мерки за превенция на риска от разпространение на заболяването, както на работните места и помещения, така и в залите, в които бяха проведени етапите от процедурите за назначаване и повишаване в длъжност в Агенция „Митници“.

В изпълнение на една от политиките на Агенция „Митници“ в областта на човешките ресурси – предоставяне на възможност за кариерно израстване, през 2020 г. администрацията продължи да инвестира в професионалното израстване на митническите служители. Проведени са общо 179 процедури по конкурентен подбор за 271 позиции, вследствие на което са повишени 262 служители. По чл. 30, ал. 3 от НУРОИСДА са стартирани 104 подбора, вследствие на което са повишени 157 служители. Останалите 75 подбора са за 97 вакантни щатни бройки, вследствие на което 105 служители са повишени в длъжност. Конкурентните подбори се извършват въз основа на комплексна преценка, състояща се в отчитане на годишната оценка на изпълнение на длъжността, притежавания ранг, бъдещия потенциал за развитие, положителен резултат от изследване за професионална и психологическа пригодност, писмен изпит по преценка на провеждащия подбора, събеседване.

Въпреки кризисната обстановка в страната в контекста на предприетите мерки срещу разпространението на Covid-19 и въведените временни противоепидемични мерки на територията на Република България, в Агенция „Митници“ са назначени 135 служители с

ИНТЕГРИТЕТ

Поддържането на високи професионални стандарти и интегритет на служителите, както и превенцията и противодействието на корупцията и на други неправомерни деяния, е една от приоритетните задачи в дейността на АМ. В тази връзка, в съответствие с Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията (2015 – 2020 г.) и с Плана за действие по Националната стратегия, беше разработен и утвърден от директора на Агенцията и съгласуван с министъра на финансите Антикорупционен план на Агенция „Митници“ за 2020 г. Въпреки ограниченията, породени от ограниченията във връзка с противодействие на Covid-19, са изпълнени мерките от компетентността на Инспектората, заложени в Годишния план на АМ за 2020 г. и в Годишния план за проверки и дейности на Инспектората за 2020 г.

През октомври и ноември 2020 г. инспектори от Главния инспекторат към Министерския съвет на Република България извършиха планова проверка на дейността на Инспектората в АМ за периода 2018 г. – 2019 г. В изводите от проверката се посочва, че прилаганите от Инспектората контролни процедури, способи, техники, инструменти и форми за взаимодействие с други институции, административни звена от администрацията на АМ и с Главния инспекторат способстват за пълно и точно изясняване на случаите, както и за осъществяване на ефективен контрол по спазване на нормативните и вътрешноведомствените актове, както и че директорът на АМ е създал необходимите условия за осъществяване на административен контрол от Инспектората в съответствие с изискванията на нормативните и вътрешноведомствените актове, регламентиращи дейността на административната структура. Проверката завърши с поставяне на възможно най-високата оценка за дейността на Инспектората, предвидена в нормативната уредба, като тази оценка е утвърдена от министър-председателя на Република България.

През 2020 г. са извършени 115 вътрешни проверки по постъпили в Агенцията сигнали, по разпореждане на директора на АМ и по искане на други институции, както и 14 планови проверки и дейности, в т.ч. са проверени 178 бр. декларации по чл. 35, ал. 1, т. 1. от ЗПКОНПИ и е извършена проверка относно спазване срока за подаване на декларациите по чл. 35, ал. 1, т. 3 от ЗПКОНПИ.

Във връзка с резултатите от проверките, в случаите, при които са установени нарушенията при функционирането на Агенцията, са предприети действия в посока отстраняването им и подобряване на работа на администрацията, като в тази връзка са направени препоръки за промени в нормативната уредба, за подобряване организацията на работния процес и за засилване на контрола от страна на преките ръководители в митническите учреждения, а също така са образувани дисциплинарни производства и са наложени дисциплинарни наказания на виновните служители.

През 2020 г. се осъществяваше добро взаимодействие на АМ с органите на МВР, Прокуратурата, КПКОНПИ, НАП, както и с Главния инспекторат в областта на превенцията и противодействието на корупционни прояви, вкл. при прилагането на разпоредби на ЗПКОНПИ.

висше образование. Назначаването на държавни служители в агенцията се осъществява чрез провеждане на конкурсни процедури, изградени на принципа на конкуренция въз основа на професионалните и делови качества на кандидатите. Обявени са 108 конкурсни процедури за 200 щатни бройки, във връзка с които са приети 2509 кандидатури за назначаване в Агенция „Митници“. Обявени са 4 процедури по подбор при мобилност на държавни служители на основание чл. 81 от Закона за държавния служител, след приключване на които са назначени двама кандидати.

През 2020 година се наблюдава значителен интерес към обявените позиции за постъпване в митническата администрация в сравнение с предходни години.

Обявени са 28 процедури за заемане на длъжности по трудово правоотношение към Бюрата по труда съгласно чл. 22а от Закона за насърчаване на заетостта за 31 свободни позиции с назначени 28 кандидати.

Поддържането на високи професионални стандарти и интегритет на служителите, както и превенцията и противодействието на корупцията и други неправомерни деяния, е една от приоритетните задачи в дейността на Агенция „Митници“. В изпълнение на Наредба Н-1 от 03.06.2016 г. за условията и реда за извършване на изследване за професионална и психологическа пригодност при назначаване и повишаване в длъжност в Агенция „Митници“ (Наредба Н-1 от 03.06.2016 г.) през 2020 г. продължи провеждането на изследване за професионална и психологическа пригодност като отделен етап от процедурите за назначаване и повишаване в длъжност в Агенция „Митници“, като са обработени, анализирани и изготвени 1227 психологични заключения на кандидати в различните процедури, обявени в Агенция „Митници“.

През 2020 г. сред договорените в Коалиционния съвет и одобрените от правителството нови социално-икономически мерки за отговор на епидемичната криза е увеличаването с до 30 на сто на разходите за персонал на администрации, които са натоварени с дейности по овладяване на пандемията и последствията от Covid-19, включително за служители на първа линия, чиито задължения включват обслужване и контрол „на терен“ с пряк контакт с други лица. В тази връзка съгласно заповед на директора на Агенция „Митници“ са увеличени заплатите на служителите от Главна дирекция „Митническо разузнаване и разследване“ и на териториалните дирекции, считано от 01.08.2020 г.

На служителите на Агенция „Митници” се предоставя възможност за кандидатстване за работа в дирекции и служби на Европейската комисия, както и за участие в Мисии на Европейския съюз като командировани национални експерти за 18 вакантни позиции, в рамките на прилагането на Глобалната стратегия за външната политика и политика на сигурност на Европейския съюз.

През изминалата година беше осигурено своевременно базово обучение на новоназначените служители в специализираната митническа администрация, което гарантира ефективното изпълнение на служебните им задължения. Бяха организирани пет курса за 133 митнически служители от българската митническа администрация.

Бяха проведени 48 обучения с над 582 участници на национално ниво и 31 обучения и семинари с 354 участници в териториалните дирекции. За първи път през 2020 г. за 22-ма лектори по програмите за обучение на Агенция „Митници“ беше организирано и проведено надграждащо обучение „Презентационни умения“ с цел повишаване на преподавателската им компетентност.

Най-голямото предизвикателство през изминалата година беше преминаването към т. нар. хибридно обучение. В тази връзка част от обученията по Националната програма, в това число базовите курсове и специализацията по МИО и МП към Университета за национално и световно стопанство за митнически служители, се проведоха в дистанционна форма на обучение чрез E-learning платформата на Агенция „Митници“ .

През 2020 г. основен акцент беше разпространението на модулите за електронно обучение, разработени от Европейската комисия и по линия на Световната митническа организация, както и превода и локализацията на български език на новосъздадените електронни модули, с цел адекватен отговор от новата необходимост от дистанционно обучение и уеднаквяване на професионалните компетентности на митническите служители в ЕС.

Продължи участието на служители от Агенция „Митници“ в специализацията по Международни икономически отношения и митническа политика в резултат на сътрудничеството на Агенцията с преподаватели от Университет за национално и световно стопанство. В обучения, организирани от Института по публична администрация към Министерски съвет, участваха общо 337 служители.

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Поради пандемията Covid-19 международните отношения продължиха, с малки изключения, предимно във виртуална среда под формата на онлайн срещи.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Във връзка с изработването и прилагането на митническа политика на Европейския съюз (ЕС), представители на Агенция „Митници" (АМ) взеха участие в работата на органи към Съвета на ЕС, най-многобройни от които бяха участията в работните групи „Митнически съюз" и „Митническо сътрудничество". Активно бе и участието в регулярните заседания на секциите към Комитета по митническия кодекс и Митническата експертна група, както и в други комитети и работни групи към Европейската комисия (ЕК).

Заместник-директор на Агенцията взе участие в 98-та и 99-та срещи на Групата по митническа политика. Обсъдени бяха предприетите мерки, както и изводите от кризата Covid-19, които биха улеснили реакцията на митниците в бъдеще, Митническия план за действие, новата стратегическа рамка с Китай, прилагането на Споразумението за оттегляне на Обединеното кралство (ОК) от ЕС и потенциалното споразумение за търговия между ЕС и ОК, прилагането на Инструмента за митническо оборудване, настоящото състояние на МКС и постигнатия напредък по проекта ICS2 и прилагането на „Едно гише", както и укрепване на програмата за одобрени икономически оператори (ОИО).

През юни, по предложение на Италия беше предприета инициатива и беше създаден неформален Форум на генералните директори на митническите администрации, на който се разглеждат текущи проблеми и се вземат краткосрочни решения в управлението на кризисни въпроси, касаещи митническите администрации. Виртуалните заседания се провеждат ежемесечно, като първото се състоя през септември.

През изминалата година служители на АМ продължиха участието си в дейностите по програмите на ЕС „Митници 2020" и „Фискалис 2020". Експерти от Агенцията взеха участие в работни срещи към Митнически експертен екип по източните сухопътни граници (CELBET 3), създаден в рамките на програмата на ЕС „Митници 2020".

Във връзка със създаването на Фонда за интегрирано управление на границите, част от който е и Инструментът за финансово подпомагане за оборудване за митнически контрол (CCEI), GD TAXUD на ЕК стартира нова проектна група в рамките на програмата на ЕС „Митници 2020", в работата на която ще участва и българското контактно лице от Агенция „Митници" по прилагането на инструмента.

Във връзка с изграждане на „зелени коридори" за безпрепятствено преминаване през границите на медицински стоки и оборудване, свързани с Covid-19 пандемията, през декември служители от Агенция „Митници", съвместно с експерти от МТИТС, взеха участие в координационна среща между страните по Централноевропейското споразумение за свободна търговия / Западните Балкани и държавите – членки на ЕС.

МНОГОСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

През ноември представител на Агенция „Митници" взе участие в редовната Конференция на ръководителите на митническите администрации от регион Европа на Световната митническа организация (СМО). По време на конференцията бяха дискутирани различни митнически въпроси в т.ч. обмен на най-добри практики на европейските митнически администрации в борбата срещу Covid-19, преглед на Споразумението от Берген, разработване на система за измерване на резултатите в рамките на СМО, представителството в комитетите на СМО и др.

През юни представители на АМ взеха участие в 135/136-та сесии на Съвета на СМО. Бяха обсъдени важни стратегически и оперативни въпроси в митническата област. Бяха приети бюджетните и финансови въпроси, за да може организацията да функционира. На извънредната 137-ма сесия на Съвета на СМО, проведена през декември, бяха разгледани и приети окончателно докладите по техническите въпроси, както и редица политически въпроси. Съветът одобри проекта на Резолюция на Съвета за митническо сътрудничество за ролята на митниците за улесняване на трансграничното движение на решаващо важни за здравната ситуация лекарства и ваксини.

Представители на АМ участваха в многобройни заседания на различни работни органи и форуми на СМО, както и в дейността на Центъра за правоприлагане в Югоизточна Европа (ЦПЮЕ - SELEC) и на Работната група по митнически въпроси в Организацията за Черноморско икономическо сътрудничество (ЧИС).

ДВУСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

През годината изключително активно продължи да бъде сътрудничеството със съседна Република Турция, като бяха проведени няколко срещи на високо ниво с Министерство на търговията на Република Турция, в които участие от българска страна взеха Министерство на икономиката, Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията и АМ. Основна тема на срещите беше модернизиране на инфраструктурата и повишаване на пропускливостта на българо-турските ГКПП в контекста на улесняване на легалния бизнес, включително и гарантиране на доставките в условията на Covid-19.

КОМУНИКАЦИЯ С БИЗНЕСА, ГРАЖДАНИТЕ И МЕДИИТЕ

И в областта на комуникациите на АМ 2020 г. не прави изключение и преминава изцяло под знака на Covid-19. Много от планираните събития отпаднаха поради невъзможността да се проведат присъствено, а други, като например информационна конференция за представители на бизнеса и гражданите по повод проект „Надграждане на основните системи на Агенция „Митници“ за предоставяне на данни и услуги – БИМИС (фаза 2)“, финансиран от ОПДУ, бяха проведени онлайн, което в крайна сметка даде възможност да се включат повече участници и макар и без личен контакт, доведе до по-широка публичност.

През периодите от годината, когато това бе възможно, продължи провеждането на традиционните пресконференции и брифинги, най-вече съвместно с Прокуратурата, по повод разкрити големи случаи на контрабанда. В резултат, въпреки ограниченията и променения обществен фокус, медиите отразиха над 283 информации, разпространени от АМ.

Особен акцент през годината бяха репортажите по повод Covid-19 и задържанията на маски и предпазни средства, осъществени от митническите служители. Медиите с интерес следяха информациите за разкрита контрабанда и последващата информация за предоставянето на годните количества към компетентните институции. Освен водещите теми през годината, традиционно в медиите намериха място и други теми като борбата с наркотрафика, с нелегалните акцизни стоки и с фалшивите стоки.

За 2020 г. в Агенция „Митници“ са постъпили общо 40 заявления за достъп до обществена информация, като по 23 от тях е предоставен пълен или частичен достъп до исканата от заявителя информация. Агенцията продължи да бъде активна по отношение на търсената от обществеността информация, като в практика се превърна публикуването на информация за обработените през денонощието товарни превозни средства на основните ГКПП. Информацията, която се предоставя чрез интернет страницата ежедневно, бива цитирана от медии и анализирана от неправителствени организации и бизнеса.

През цялата година официалната интернет страница беше обновявана в реално време. Създадени бяха специални рубрики Covid-19 и Brexit, където се публикуваше най-новата информация за промени в законодателството и процедурите, публикуваха се отговори на често задавани от бизнеса и гражданите въпроси по двете горещи теми на 2020 г.

През годината екипът на АМ положи усилия за качествено и безопасно административно обслужване. Гражданите и икономическите оператори бяха призовани да използват онлайн канали за комуникация, но наред с това Агенцията заложи на стриктните противоепидемични мерки и така зоните за клиенти останаха отворени с обичайното работно време, а митническата обработка в граничните пунктове не е прекъсвана по решение на АМ.

През 2020 г. в АМ бяха регистрирани 390 443 документа, като от тях входящи 149 448 и 75 973 изходящи писма /отговори на заявления на граждани и бизнес, оперативни справки за специализираните служби, данъчните служби, министерства и ведомства/, изпратени по пощата за страната и чужбина, 9220 електронни писма бяха изпратени и получени чрез Системата за електронен обмен на съобщения на държавната администрация, бяха обработени стотици електронни писма чрез административната поща на АМ. Традиционното измерване на удовлетвореността на клиентите (чрез устни, анонимни хартиени и онлайн анкети) постави добри оценки за отношението и компетентността на служителите, осигуряващи административното обслужване, а направените препоръки залегнаха в плановете за развитие през 2021 г. на комуникационните канали на АМ.

МИТНИЧЕСКА *хроника*